

KoroiSet

2/2015

Koroinen | Röntämäki | Halinen | Orieto | Metsämäki

Futari kiiti kohti huippua - kunnes... s. 3

50 poikaa laulaa äideille s. 7

Siivouspartio teki puhdasta jälkeä s. 16

KoroiSet ilmestyy

Neljä numeroa vuodessa:
vuonna 2014 maalisk., touko-,
syys- ja joulukuussa

Jakelu

5500 kpl, jaetaan kotitalouksiin
ja yrityksiin seuraavissa Turun
kaupunginosissa: Koroinen,
Räntämäki, Halinen, Oriketo,
Metsämäki

Julkaisijat

Halinen-Räntämäki -seura,
Halisten omakotiyhdistys, Hamaron
pienkiinteistöomistajain yhdistys ry,
Maarian seurakunnan Itä-Maarian
alueneuvosto, Turun kristillinen
opisto, Elävän Kulttuurin Koroinen

Vastaava toimittaja

Tapio Jokinen,
puh. 050 572 2530,
jokinen.tapio@netti.fi

Toimitussihteeri

Tytti Issakainen

Toimituskunta

Ann-Christin Antell, Toni Ekroos,
Tytti Issakainen, Tapio Jokinen,
Johanna Lampinen, Timo Leino-
nen, Jussi Nurmi, Pertti Pussinen,
Pirjo Ranti, Laura Tikkanen, Virpi
Lummevuo

Toimitus

aineisto@koroinen.fi

Kansikuva

Janne Pelttonen: Keväisin
Turun kristillisen opiston takana,
Linnasmäen rinteillä kukkii
sinivuokomeri

Ulkoasu

Janne Pelttonen

Painopaikka

Finepress Oy, Turku

Ilmoitusmyynti

Tapio Jokinen, puh. 050 572 2530,
jokinen.tapio@netti.fi

Ilmoitusaineistot

Valmis ilmoitusaineisto pdf-muo-
dossa osoitteeseen ilmoitukset@
koroinen.fi viimeistään 2 viikkoa
ennen lehden julkaisuviikkoa

**Ilmoituksen suunnittelu
ja tekstiladonta**

Ilmoituksen taitto- ja muutostyö:
50 e/tunti, yhden tunnin veloitus on
minimitaksa. Aineisto osoitteeseen
ilmoitukset@koroinen.fi viimeistään
2 viikkoa ennen lehden julkaisu-
viikkoa.

Maksuliikenne

Liedon Osuuspankki
471330-230411

Lehden vastuu

Ilmoituksen julkaisemisesta
sattuneesta virheestä lehden
suurin vastuu rajoittuu ilmoituk-
sen hinnan korvaamiseen. Lehti
ei vastaa virheestä, joka ai-
heutuu esim. puutteellisesta tai
virheellisestä ilmoitusaineistos-
ta, puhelinvälityksestä tapah-
tuneesta väärinkäsityksestä tai
epäselvästä käsikirjoituksesta.

Ilmoitushinnat

koko sivu	2310 e
puoli sivua vaaka	1265 e
puoli sivua pysty	1265 e
1/4 sivua	700 e
1/8 sivua	350 e
1/16 sivua	175 e
1/32 sivua	90 e

Alennukset

Vuosialennus 20%
(neljä lehteä/vuosi)

joutsen-
merkki
tähän!

pääkirjoitus

Suomi nousuun

Vaalit pidettiin 19.4.2015.

Olin myös työssä vaalipaikoilla eli Hovirinnan koulussa Kaarinassa ja Loukinaisten koululla Liedossa. Olin lipasvahtina keräämässä varoja yhdeksälletoista vammaisjärjestölle Pieni Ele -keräyksessä yhteensä kahdeksan tuntia. Olen ollut useana vuonna keräyksessä mukana.

Työ on erittäin mukavaa. Voi seurata äänestäjien suhtautumista lipasvahtiin. Yleensä on todettava, että äänestäjät suhtautuvat erittäin mukavasti rahankeräykseen, ja vammaisjärjestöt saavat mukavat tulot toimintansa tukemiseen. Mutta on toisenlaisiakin tilanteita. Eräs minun hyvin tuntemani henkilö tuli äänestämään ja huomasi minut. Kun hän tuli vaimoineen luokseni, niin vaimo sanoi heti, ettei heillä ole kukkaroita mukaan. Mies

otti kuitenkin kukkaron esille ja katsoi sitä ja totesi, että hänellä on vain isoja rahoja. Hänen vuositulonsa ovat noin 300 000 euroa. Hän katsoi, ettei voi tukea vammaisjärjestöjen työtä.

Lehden levikkialueella sijaitsivat äänestyspaikat 50 ja 59.

Halisten koulu oli äänestyspaikka 50, ja siellä äänestysprosentiksi tuli 63,1 %. Ääniä annettiin kaikkiaan 1332. Kaikkein eniten sai ääniä Perussuomalaiset eli 19,1 % ja toiseksi eniten Vasemmistoliitto 18,3 %. Turkua muuten hallitsevat puolueet Kokoomus ja SDP saivat ääniä ainoastaan 14,8 % ja 13,3 %. Vihreä liittokin sai 16,1 %. Koko Suomessa suurimman äänimäärän saaneen Keskustan äänestysprosentti oli vain 7,5 %. Suomen ruotsalainen kansanpuo-

lue ja Suomen kristillisdemokraatit saivat ääniä 3,5 % ja 4,3 %.

Kristillisen opiston äänestyspaikalla annettiin ääniä kaikkiaan 1398 ja äänestysprosentti oli niinkin korkea kuin 77,5 %. Puolueiden kärki oli myös toisenlainen kuin Halisissa. Kokoomus ja SDP saivat 21,8 % ja 13,6 %. Perussuomalaisten äänimäärä oli myös opiston alueella suhteellisen korkea 18,5 %. Keskusta oli 9,1 % ja Vasemmistoliitto ja Vihreä liitto 13,6 % ja 13,9 %. Kristilliset ja RKP saivat 3,6 % ja 3,7 %.

Tässä yhteenvedo alueemme vaalituloksesta, ja on todettava, että alueiden läheisyydestä huolimatta vaalikertymässä on huomattavia eroja. Vain perussuomalaiset ovat melkein tasa-arvoisia kummallakin alueella.

On todettava, että näillä voimilla Suomi olisi saatava nousuun yhteis-

työllä ja ilman oman edun tavoittelua.

Kesää pilkottaa ja äitienpäivä on tulossa. Kaikille lukijoille hyvää kesää ja riemukasta äitienpäivää.

Tapio Jokinen
vastaava
toimittaja

tervehdys

Puhalletaan yhteen hiileen kulttuurimaisemassa

Hyvät Koroisten, Halisten, Räntämäen ja Metsämäen alueiden asukkaat,

Kaupunki ja sen asukkaat muodostavat laajan yhteisön, joka elää monella tasolla yhtä aikaa: perhetasolta työpaikoille, asukasyhdistyksistä kunnallispolitiikkaan ja alueelliselta tasolta kansainvälisiin organisaatioihin. Jokaisen tutuin ympäristö on se, jossa oma koti sijaitsee. Samalla se on jokaisen tärkein ympäristö, sillä asumisviihtyvyys on yksi keskeisiä elämän hyvinvoinnin mittari.

Turku on yli 180 000 asukkaan kotipaikka. Kaupungin rajojen sisäpuolella asutaan ja vietetään aikaa hyvin erilaisissa ympäristöissä. Tähän joukkoon mahtuu keskusta-asumista, laitakaupunkialueita, lähiöitä ja myös maaseutu- ja mökkiasuntoja. Monimuotoisuus näkyy hyvin esimerkiksi Halisten alueella, jonne on noussut tukku kerros- ja rivitaloja, mutta edelleen alueella voi nähdä maanviljelijän peltotöissä.

Viihtyisän asuinympäristön merkitys on oleellisesti korostunut viimeisten vuosikymmenten aikana. Kasvaneet vaatimukset heijastelevat osaltaan yhteiskunnan kehitystä. Kun ennen asuntotuotannossa tähdättiin lähinnä suuriin määrällisiin lukuihin, tänä päivänä ympäristölliset laatuiseikat ja viihtyvyyden ylei-

nen korostaminen ovat nousseet tärkeimmiksi arvoiksi.

Turun kaupunki julkisen vallan käyttäjänä ja muun muassa kaavoittajana on keskeisessä asemassa yhteisen asuin ympäristömme muokkaajana, kehittäjänä ja säilyttäjänä. Lopullinen vastuu ympäristöstämme on kuitenkin meillä kaikilla, sillä demokraattinen päätöksenteko ei voi olla toimenpiteiden sanelemista, vaan yhteistyön kautta syntyvää toimintaa.

Avainasemassa ovat kunkin alueen asukkaat. Heistä viime kädessä riippuu, kuinka hyvin eri asuinalueiden sekä fyysinen että sosiaalinen hyvinvointi kehittyvät. Siksi asukkaiden mukanaolo omaa asuin- ja elinympäristöään koskevissa keskustelussa ja päätöksenteossa on keskeinen tekijä.

Koroisten, Halisten, Räntämäen ja Metsämäen alueilla asuu yli 5000 turkulaisia, joka vastaa pienen kunnan asukasmäärää. Jos kaikki alueen asukkaat puhaltavat yhteen hiileen, tuloksia syntyy varmasti.

Suomessa on 156 valtakunnallisesti arvokasta maisema-alueita. Ne ovat maaseutomme edustavimpia kulttuurimaisemia, joiden arvo perustuu monimuotoiseen kulttuuri-vaikutteeseen luontoon, hoidettuun viljelymaisemaan ja perinteiseen rakennuskantaan.

Aurajokilaakso, jolla on poikkeuksellista historiallista kerros-

tuneisuutta, edustaa lounaiselle viljelysseudulle tyypillistä viljavan jokilaakson vanhaa ja vaurasta kulttuurimaisemaa. Parhaiten se on koettavissa välillä Koroinen-Halinen. Alue kuuluu Aurajokilaakson valtakunnallisesti merkittävään maisema-alueeseen.

Maisema-alueista on vireillä uusi esitys, joka on tehty 2014. Uuden esityksen mukaan Aurajokilaakso olisi valtakunnallisesti arvokas maaseudun kulttuurimaisema. Maaseutumaisen kulttuurimaisema katsotaan alkavan Raunistulan reunoilta, kohti Koroista ja Halista ja siitä eteenpäin. Uudet valtakunnallisesti arvokkaat maisema-alue-rajaukset tulevat voimaan valtioneuvoston päätöksen jälkeen vuonna 2015.

Aurajokilaakson Raunistulan ja Koroisten puolelle on tehty suunnitelma elämysellisestä kulttuuripolustosta, joka selkeyttää alueen virkistystoimintoja ja identiteettiä. Suunnitelma toteuttaa myös Turun kansallisen kaupunkipuiston tavoitteita. Osa kulttuuripoluista on tarkoitettu sekä jalankulkijoille että pyöräilijöille ja tärkeä osa polun toimivuutta on riittävän opastejärjestelmän luominen alueelle.

Itse asun varsin lähellä Koroista ja Halista, eli Kärsämäen kaupunginosassa, Leafin lähellä. Sen myötä ja keväisen kävelylenkkeilytradition

myötä alue on tullut minulle varsin tutuksi.

Lenkkeilemme ja vastaanotamme kevättä huhtikuusta kesäkuulle kerran Ruissalossa ja toisen kerran viikossa Tuomiokirkon portailta lähtien, jokivartta seuraten, ylittäen Halisten vanhan sillan, palaamme toista puolta, kiertäen Koroisten ristin ympäri, Barkerin sivuuttaen, Vähätoria ihailien ja vasta teatterisillalta takaisin Tuomiokirkolle palaten.

Toivotan alueen asukkaille ja kaikille turkulaisille aurinkokevättä ja upeaa kesää ;-)

Lasse Lindholm
Kaupunginhallituksen puheenjohtaja

Huippufutarin ura katkesi nilkan hoidon virheisiin

Ville Lehtosen arkisto

Nuori räntämäkeläinen jalkapallotoivo eteni vauhdikkaasti kohti yhä vaativampia pelikenttiä – kunnes... Mitä Ville Lehtonen ajattelee nyt lupaavan uran katkeamisesta?

Ville Lehtonen ylty jo aikanaan juniorien maajoukkueeseen ja vaikka pelasi puolustajaa pääsi pistämään pallon myös vastustajan maalin perukoille. Tässä onnistumisen ilmettä EM-karsintaottelusta Kupittaalta 2005 Makedoniaa vastaan, jonka Suomi voitti Lehtosen ihan lopussa tekemällä 1–0 maalilla.

Ville Lehtonen Turun Röntä-mäestä pääsi jo 16-vuotiaana Ranskaan FC Metztiin jalkapalloa pelaamaan. Kärämäen ja Turun Nappulaliigassa sekä TPS:n junioreissa Lehtonen esitti jo osaamistaan.

Tie vei maaoitteluihin saakka, mutta avaus uusiin kuvi-oihin on jäänyt Lehtosen mieleen.

– Se oli Pohjola Cup, jota pelattiin 14–15-ikäisenä ja jossa vilisi agentteja ja valmennuspäälliköitä. Oikeastaan aika nopeasti ensimmäisen Pohjola Cupin jälkeen kävi kutsu ulkomaan peleihin, muistelee Lehtonen tänään.

Hienojen vaiheiden jälkeen Ville Lehtosen tie yhä korkeammille huippupalloilijan paikoille kuitenkin katkesi nilkan tähystysleikkaukseen ja siinä tehtyihin virheisiin.

Lääkärikeskuksessa tapahtuneet vahingot ja sitä seuranneet korjaukset ja selvitykset kestivät peräti nelisen vuotta. Mutta Lehtonen voitti viimein jutun pelaajayhdistyksen juristin avulla. Korvauksia rop- sahti myös, mutta ihan hui- pulle pääsy jäi saavuttamatta.

Kalkkeutuman puhdistus

– Oikeastaan se oli tyypillinen jalkapalloilijan ongelma,

Ville Lehtonen kertoo tapahtunutta.

– Mä olin silloin 23–24-vuotias. Pienet kolhut ja pienehköt vääntymiset aiheuttivat kalkkeumaa. Kun nivel alkaa olla ahdas, niin sitä pitää välillä putsata just tästä paksusta kalkista. Ei lopulta-kaan ole mikään kauhean ihmeellinen juttu.

– Siel vaan kävi vähän vahinkoo siellä nilkanivelessä. Leikkauksen yhteydessä lähti tunto varpaista ja kun sitä selvitettiin, niin oli tullut pieniä vaurioita hermostoon ja siellä oli pysyviäkin hermo- vaurioita, joiden kautta alkoi ongelmia muutenkin ilmetä.

Neljän vuoden vääntö

Millainen prosessi oikeuden hakeminen pelaajayhdistyksen tuella sitten oli?

– Pitkähän se on näissä potilasvakuutusasioissa. Ensinnä vuoden aikana olin kolmessa leikkauksessa, eli koetettiin paikata vaurioita, osa tuli vähän parempaan kuntoon, osa ei tullut ollenkaan kuntoon.

Kun alkoi selvitä, että toimenpiteessä oli tapahtunut jokin virhe, vastaavia tapauksia selvittäneet pelaajayhdistyksen juristit halusivat lähteä viemään juttua eteenpäin.

– Nyt se paketti on vii-

mein päättynyt vuoden 2012 keväällä ja siinä väännettiin-kin neljä vuotta.

Toki pitää aina muistaa, että kun laput lähtee yhteen suuntaan, niin se on puoli vuotta, ennen kuin taas on toiseen suuntaan menossa, ja sitten kun vielä jossain taholla halutaan venyttää, niin pitkä, pitkähän se on. Onneksi sentään voitin ja olin lakimieheni kanssa oikeassa.

Turussa parasta tietotaitoa

Onko sinulla kohtalotovereita?

– Olen tässä muutaman tapauksen kuullut, tietysti eritasoisia pelaajia. Pieniä fiboja leikkauksissa on sattunut. Kun mennään tonne sisälle, ei kaikki aina mene ihan nap-piin...ehkä huolellisuuden puutteen piikkiin menee siinäkin, kun mennään vaan so-himaan...

Turussa käy suuriakin tähtiä hoidossa, minkälainen taitamus täällä on?

– Kyllä luulen, että meillä Suomen parasta täällä. Tietotaitoa ei taida sen enempää löytyä muualta. Tietysti vahinkoja väliin sattuu. Tämöisissä tapauksissa pitäisi vaan aika varovaisesti ja tarkkaa työtä tehdä – ei ihan sutimalla.

Vailla katkeruutta

Onko jäänyt katkeruutta asiasta?

– Tietysti oli muutaman vuoden katkeruutta, vaikka pa siitä seurauksesta, mistä rupeaa ansionsa saamaan. Mutta kun miettii omaa elämäntilannetta nyt: on vaimo, lapsi ja itse pääosin rakentamani omakotitalo ja töitä. Ja mikä erikoisinta: vapaat viikonloput, joita ei ole ollut oikeastaan 15 vuoteen ja kesälomat mökillä... Niin on siinä eteenpäinkin menty, osaan ajatella asioita toisellakin tavalla.

Onko nilkkasi läheskään ok?

– No, ei sitä koskaan tulla hyväksi saamaan, mutta sanotaan näin: on saatu sel-laiseen kuntoon, että pystyy itse jotain tekemään ja urheilemaan vanhana urheilijajaihmisenä, et jonkinmallista futista käyn kesällä pelaamassa ja talvisin jääpelejä kokeilemassa luistimilla – sen verran pystyy tekemään, mutta ei kyl enää täysipainoisesti. Pysyvä haitta on totta, mutta saatiin siihen kuntoon sentään, että pystyy vähän lenkkeilemään ja osallistumaan tietynlaisiin pallopeleihin, ettei homma ihan totaalaisesti ole jäänyt pois elämästäni.

Lupaavia pelaajia näköpiirissä

Mitä tuumit TPS:n jalkapalloilun nykyisestä alamaissa olosta?

– Itse sitä on nähnyt vuodesta 2003 asti. Ylämäkiä taloudellisesti ja alamäkiä taloudellisesti. Ja menoon on ainakin yksi selitys. Ensinnä tulee yksi iso sijoittaja, joka haluaa satsata. Ja sitten iso sijoittaja lähtee, jää iso aukko...

– Pidemmän päälle on olisi huolissani siitä, että Tepsin on

Villen futisuraputki

- Aloitti 4–5 vuotiaana
- Kärämäen ja Turun Nappulaliiga (1989–1996)
- TPS juniorit (1996–2001)
- Maajoukkue (14v–21v)
- FC Metz (2001–2003)
- FC TPS (2003–2008)
- Käynyt näytillä: Hollanti, Norja, Italia, Saksa

nyt ykkösdivarissa. Sanoin jo kauden päättyessä, että voi tehdä ihan hyvää tähän taloudelliseen tilanteeseen, et maltaa vähän samoin kuin 2000-luvun vaihteessa. Sitten lähdettiin nousuun ja tuli 3–4 mitalia-kin pitkästä aikaa, eli se pieni vauhdinhaku teki hyvää sekä pelillisesti että taloudellisesti.

– Olin junnuvalmentajana pari vuotta sitten oikein hyvässä ikäluokassa. Siitä ikäluokasta on jo käynyt kavereita Englannissa, Italiassa ja Hollannissa näytillä. Että tulossa on siitä ikäluokasta taitavia pelaajia, toki varmaan vielä menee 3–4 vuotta ennen kuin Turussa heistä kunnolla kohistetaan – ellei kaikkia poisosteta, perustelee ihan huipun äärelle päässyt Ville Lehtonen Turun Hamarosta, Röntämäestä.

Mitä ohjeita antaisit nappulaliigassa/junioreissa uraa teke-välle pallotaiturille?

– Ehkä ihan pienille pojille sopii se, että tekee sitä, mitä haluaa. Mutta jos oikein vakaasti on jo päättänyt mitä ryhtyy tekemään, niin pitää tehdä kovin ja kovin ja kovin töitä. Ei mitään tule ilmaiseksi ainakaan Euroopan kentillä. Kyllä siellä on hiki lentänyt ja on niin loppuun vedetty keho kuin olla ja voi. Se pitää ymmärtää ja oppia.

Jussi Nurmi

Nykyisin myyntityössä ahkeroiva Ville Lehtonen on asettunut sukunsa juurille Turun Rikattulan kujan varteen rakentamaansa omakotitaloon. Taustalla Villen isovanhempien talo. Vanhemmat asuvat kujan vastakkaisella puolella.

Timo Leinonen

Kansallismuseon amanuenssi, filosofian tohtori Arne Michael Tallgren vuonna 1914.

A.M. Tallgren -symposiumin Tehty työ elää ensimmäinen osa pidettiin 21.3.2015 Turun kristillisellä opistolla. Läsnä oli kaikkiaan noin 75 henkilöä. Kuulijana oli myös Timo Leinonen, joka oli ahkeroinut symposiumin pääorganisaattorina kehitellen aiheita, etsien luennoitsijoita ja pitäen heihin yhteyttä. Hän kokoaa ja pohtii seuraavassa symposiumin antia.

Tallgren-symposium oli hyvin merkittävä minulle niin alustajien, asiasisällön kuin kiinnostuneiden kuulijoiden

johdosta. **Mikko Tallgrenin** elämäntyön merkitys kasvoi mielessäni entisestään, samalla kun käsitykseni siitä,

A.M. Tallgren –symposium

Tehty työ avasi näkymiä tulevaisuuteen

että hän on monessa mielessä ajankohtainen yhä edelleen laajemminkin kuin vain arkeologian alalla, kuten esimerkiksi niin kotiseutuajattelun kuin tutkimustulostenkin ymmärtämisen kannalta. Selvitän tätä vaikutelmaani seuraavassa tukeutuen alustajien esittämiin ajatuksiin ja asiiasältöihin. Toisin sanoen teen omat tulkintani siitä, mitkä seikat kussakin alustuksessa eniten puhuttelivat.

Mikko-sedän muisto elää

Tilaisuuden puheenjohtaja, symposiumin pääjärjestäjän KoroiSet-lehden päätoimittaja Tapio Jokinen sanoi avauspuheenvuorossaan, että symposiumin tarkoituksena oli tuoda esiin Mikko Tallgrenin elämää ja elämäntyötä ja tätä kautta ymmärtää hiukan paremmin niin mennyttä kuin nykyisyyttä. Näin luottamus tulevaan kasvaa. Näin koin tapahtuneenkin.

Mikon muisto oli koskettavasti läsnä, kun hänen veljensä Karjalohjan kirkkoherran **Kaarlo Tallgrenin** tyttären tytär **Anna-Leena Virva** ja pojantytär **Katriina Tuulio** kertoivat isosedästään.

Anna-Liisa Virva kertoi omakohtaisia muistojaan Hausjärveltä vuonna 1943 veljensä ristiäisistä. Hän itse oli sisarensa kanssa 5- ja 7-vuotiaita. Kaikki olivat ilahuneita, kun Mikko-setä sitten tuli. Juna oli ollut myö-

hässä. Odotustunnelma oli ollut sähköinen, oli sota aika. Pitkä tumma komea mies täytti oviaukon. Mikko tervehti lapsia kädestä kumartuen melkein kaksin kerroin näiden puoleen.

Mikosta puhuttiin kunnioittavasti ja arvostavasti Virvan lapsuuden kodissa. Kun Kaarlontytöt saivat myöhemmin poikalapset, molemmat halusivat antaa lapselleen nimen Mikko. Ensiksi syntynyt lapsi sai etunimekseen ja toinen toiseksi nimekseen Mikon.

Mikko-setä auttoi aina heikompia. Kun Kaarlo kuoli, hänen perheensä jäi tyhjän päälle. Mikko auttoi perhettä selviytymään.

Kun Katriina Tuulio syntyi, Mikko oli jo kuollut.

Mikon veli Kaarlo kuoli samana vuonna, kun Kaarlontytöt kirjoitti ylioppilaaksi. Mikko otti veljenpoikansa täysihoidon luokseen ja mahdollisti tämän teologian opiskelun Helsingissä. Kaarlo oli ollut turvallinen isovelmi Mikolle. Mikko otti samanlaisen roolin Kaarlontytöiden poikaan, Katriina Tuulion isään, ollen hänelle tuki monessakin mielessä.

Yhteisesti alustajat totesivat, että jälkipolvi on kiittollinen Mikolle. Hän antoi heille hyvän ihmisen mallin.

Perusteellinen toimintatapa

Tallgrenien kulttuuriperheestä näytelmän *Ihmisen jälki* kirjoittaneen **Tytti Is-**

sakaisen alustuksessa Mikko tuli esiin ihmisenä, joka jatkoi voimakkaan äitinsä Jenny Maria Montin-Tallgrenin aloittamaa menneisyyden selvittämistyötä Maarian pappilassa eläneen kulttuuriperheen jäsenenä.

Mikon ystävän ja työtoverin **Kustaa Vilkun** pojanpoika professori **Janne Vilku** jatkaa nyt Mikon työtä kotiseutuajattelun ja -työn saralla Suomen Kotiseutuliiton puheenjohtajana. Hänen alustuksessaan puhuttelivat erityisesti Mikon kotiseutuajattelun olennaisimmat piirteet ja se tavaton perusteellisuus, joka leimasi kaikkea Mikon toimintaa; johtopäätösten aika oli vasta sitten, kun kaikki saatavissa oleva tieto oli kerätty ja käsitelty.

Arkeologian saralla Mikon työtä jatkaa Suomen Muinaismuistoyhdistyksen puheenjohtaja professori **Mika Lavento**. Hän kertoi siitä, miten Suomessa 1870-luvulta lähtien heräsi kiinnostus sellaista menneisyyttä kohtaan, josta ei ole saatavissa kirjallisia lähteitä. Tämä kiinnostus johti kyseisen yhdistyksen perustamiseen. Tällä yhdistyksellä oli Mikon elämälle ja ilmeisesti myös hänen äidilleen suuri merkitys. Lavento selvitti hyvin valaisevasti Mikon tapaa lähestyä arkeologisia kysymyksiä. Koko arkeologian maailma vastakkainasetteluineen avautui minulle aivan uudella tavalla.

Tytti Issakaisen Jenny-Maria Montin-Tallgrenin elämää koskevan kirjaprojektin kustantaja, toimittaja, arkeologi **Jukka Palm** täydensi Mika Lavennon alustusta kertomalla Mikon kahdesta ensimmäisestä Venäjälle suuntautuneesta tutkimusmatkasta vuosina 1907–1908.

Työ Aurajoella jatkuu

Arkeologi **Juha Ruohosen** kolmivuotisen työn tuloksena löydettiin Ravattulan Ristimäen kirkkopaikka vuonna 2013. Häntä voi pitää Mikon työn jatkajana Aurajoen varrella. Hän esitti kiinnostavan kuvan siitä, miten menneisyyden tutkimusprosessi on edennyt Tallgrenien ajoista nykypäivään Aurajoen varrella, erityisesti sen pohjoispuolella.

Tämä avasi ikään kuin kentän tarkastella Aurajoen varren menneisyyttä joen eteläiseltä puolelta Kaarinan menneisyyden näkökulmasta. Näin avautui samalla ovi symposiumin kakkososaan 29.8.2015 Kaarinassa Koriston talleilla ja Ravattulan Ristimäellä. Oven avasi sinne Kaarina-Seura ry:n puheenjohtaja **Sirkka Mylly**.

Timo Leinonen

A.M. Tallgren -symposiumin ensimmäisen osan esitykset ovat luettavissa Timo Leinosen toimittamina osoitteessa www.koroinen.fi.

Lakipalvelu Leinonen

Puh 040 7425 061

Turun
KOTIPESULA

Mattojen ja kodintekstiilien palvelupesula

Ruunikokatu 3
Orikedolla

Puh. 02 238 7799

www.turunkotipesula.fi
info@turunkotipesula.fi

- Nopeasti
- Edullisesti
- Vaivattomasti

Plyysi- ja käytävämatot laakavesipesuna

PARTURI KAMPAAMO

Dumattukkaa

Hyvää äitienpäivää ja onnea valmistuneille!
Muista lahjakortit meiltä!
T: Maija ja Fanny

Avoinna:			
ma-ti-to-pe	9–17	Maija Lehtiö	20540 Turku
ke	10–19	Halisten liikekeskus	Puh. 02 2370 656
la	9–14	Gregorius IX:n tie 8	Gsm 040 5112 313

www.lindrothinpuutarha.fi

Deli Verde

MAKUJA MAAN TÄYDELTA

Timo Leinonen

Ravattulan Ristimäellä tehdyissä arkeologisissa kaivauksissa paljastuivat kirkon jäänteet 1100-1200-luvun taitteesta. Tutkimukset jatkuvat kesällä 2015.

Tarinat ja laulut liikkuvat unen ja toden rajoilla Ristimäen muinaisen kirkon mailla elokuussa. Pitkän linjan näyttelijä ja lauluntekijä vievät katsojia sala-peräiselle matkalle.

– Kun ensimmäisen kerran kävimme viime joulukuun harmaana päivänä Ravattulan Ristimäellä, nousi vahva tunne siitä, että täällä on oltu ja asuttu. Tuntui, kuin liikuttaisiin jossakin, ei todellisuudessa. Ihmiset kuitenkin ovat eläneet omaa elämänsä, kuten mekin elämme. On myös etuoikeus saada tietää näistä vanhoista ajoista.

Näin luonnehtivat kokemustaan Ravattulan Ristimäestä Kaarina-Teatterin näyttelijät **Jarmo Kujala** ja **Martti Lappi**.

Teatteri tempaisi teinipojan

Kun Jarmo Kujala 16-vuotiaana teinipoikana luki **Katri Valan** runoja ja **Minna Canthin** näytelmiä luokkatovereiden käydessä tansseissa, oli tie lausujan ja teatterin maailmaan viitoitettu.

Jarmo Kujalan ura alkoi Kemiössä. Kemiön Nuorisoseurassa esitettiin loppiaisnäytelmiä, ja näissä Jarmo oli mukana. Harrastajateatteri on ollut Jarmon teatterikoulu, ohjaajien merkitys on ollut suuri.

Mika Waltarin Gabriel,

tule takaisin oli ensimmäinen näytelmä, jossa Jarmo oli mukana liittyttyään Kaarina-Teatteriin. Kemiöstä matka Kaarinaan harjoituksiin ei tuntunut pitkältä. Musiikki ja laulaminen ovat myös Jarmon vahvaa osaamisaluetta.

Jarmo Kujala pitää tähän asti merkittävimpänä rooliaan **Heikki Turusen Simpauttajassa** Hilppa Ryy-nästä, pienviljelijää. **Peter Shafferin Amadeus**-näytelmän Salieri oli sekin hieno kokemus, joka on jäänyt vahvasti myös katsojien mieliin. Pahuus on ollut usein yhteinen nimittäjä Jarmo Kujalan rooleille, sankarin roolia hän ei ole koskaan tehnyt.

Tunnelma soi sävelinä

Martti Lappi, näyttelijä, musiikin tekijä ja esittäjä, myös oiva nikkari, näytteli hänkin tähänastisen elämänsä roolin samassa Heikki Turusen näytelmässä, nimiroolissa Simpauttajana.

Säveltäminen on Martin intohimo. Hyvä teksti ja tunnelman aistiminen alkavat soida sävelinä, jotka sitten kirjataan nuottiviivastolle.

– Näyttelemine sujuu silloin hyvin, kun jotakin oleellista tapahtuu vastaanäyttelijän kanssa, kun kemiä kohtavat, näin pohtivat molemmat näyttelijät.

Sekä Jarmo Kujala että Martti Lappi ovat olleet uskollisia Kaarina-Teatterille, kumpikaan ei ole ollut mukana muiden teattereiden esityksissä.

– Kaarina-Teatteri alkaa olla kuin toinen koti, toteavat

miehet. – Siellä tulee käytyä ja kulutettua aikaa, vaikka aina ei asiaa olisikaan.

Unta ja totta

Jarmo Kujala ja Martti Lappi dramatisoivat Ristimäen tunteja Tallgren-symposiumin

kakkososassa Kaarinassa.

Tarinoita ja lauluja Ravattulan Ristimäellä on kirjoittanut Jarmo Kujala, musiikki ja tekniikka ovat Martti Lapin tuotantoa. Puvut ja asusteet tulevat Kaarina-Teatterista ja Sagalundin museosta. Roo-

leissa ovat Jarmo Kujala ja Martti Lappi. Esitys nähdään 29.8. noin kello 15.00 Ristimäellä.

Teksti ja kuva: Sirkka Mylly

A.M. Tallgren symposium

Osa II

Kaarinassa, Koriston tallilla ja Ravattulan Ristimäellä
Prännikatu 1, 20780 Kaarina
29.8.2015 kello 12.00 – 16.00

- **Dosentti Visa Immonen:**
Piikkiössä syntynyt arkeologi Juhani Rinne (1872 – 1950) ja hänen elämäntyönsä.
- **Arkeologi Kaisa Lehtonen:**
Kaarinan kaupungin alueella Aurajoen läheisyydessä olevia arkeologisia löytöpaikkoja ja niiden kertomaa.
- **Kaarina-Teatteri Ry:n näyttelijät Jarmo Kujala ja Martti Lappi:**
"Unen ja toden rajamailla." Tarinoita ja lauluja Ravattulan Ristimäellä.

Tilaisuudet ovat maksuttomia. Tilaisuuksien väliajalla on kahvitarjoilu. Koriston tallilta järjestetään kuljetus Ristimäellä elokuun tilaisuuden yhteydessä. Kuljetuksesta peritään 5 euron maksu.

Kaikki kiinnostuneet ovat tervetulleita tilaisuuksiin!

Järjestäjät: KoroiSet-lehti, Turun kristillinen opisto, Turku-Seura ry, Kaarina-Seura ry, Lakipalvelu Leinonen
Kuvat: Juha Ruohonen, Timo Leinonen

RAKENNUSLEVYJÄ vuodesta 1970

Luotettavaa ja hyvää palvelua,
nopeasti ja ammattitaidolla

LEVY-JAATI OY

Autokatu 2, Turku puh. 253 9200
email: info@levy-jaati.fi

Avoinna ark. 8–17

MONIPUOLINEN LAATUVALIKOIMA

PIKKUHERKUISTA REILUIHIN RUOKA-ANNOKSIIN!

• VEIKKAUS

- OLUTTA MUKAAN JOKA PÄIVÄ
- MYÖS KALASTUSLUVAT MEILTÄ!

TERVETULOA!

Aukioloajat: ma – pe 8–21, la 12–20, su 12–20

GRILLI JA ELINTARVIKEKIOSKI

HALISTUPA

Emmauksenkatu 1, p. 02 253 9564

Lähde retkelle Halistenkosken maisemiin!

Kesäisellä Halistenkoskella aika ei tule pitkäksi. Voit valita kiinnostukseksi mukaan kulttuurista, luontoharrastusta ja liikuntaa kanoottiretkellä tai Virnamäen luontopolulla, kalastusta tai vaikka kahvihetkiä Myllärintalolla.

Kesäkauden avoimet ovet Turun vesilaitosmuseossa

Pe 22.5.2015 klo 17–19

Su 28.6.2015 klo 12–15

Su 26.7.2015 klo 12–15

Su 30.8.2015 klo 12–15

Su 20.9.2015 klo 12–15

Vapaa pääsy, oppaat paikalla! Museossa voi vierailla myös tilauksesta. Halistentie 4, Turku, www.vesilaitosmuseo.fi.

Aurajoen opastuskeskus Myllärintalo

Avoinna yleisölle 2.6.–30.8.2015 ti–su 10–18 sekä toukokuussa ja syyskuussa myös ryhmille. Valkkimyllynkuja 2, Turku, www.aurajoki.net.

Kalaisaa vilskettä Myllärintalolla

Ke 20.5.2015 Valtakunnallinen kalastuspäivä koululaisille, järjestää L-S kalastusalue yhteistyökumppaneineen.

La-Su 23–24.5.2015 Kalamaraton, lisätietoja: http://www.skes.fi/kalamaraton_turku.

Kanoottiretkiä jokimaisemissa

Aurajokisäätiö järjestää kesäisiä kanoottiretkiä, lähtö- ja paluupaikkana Halistenkoski, päämääränä yläjuoksun suunta Vanhalinnaan tai kohti Turun keskustaa. Opastuskeskuksesta on myös mahdollista vuokrata kanootti omatoimiretkelyyn.

Kevätmelontaa

La 23.5.2015 klo 9.30–14. Koko perheen retki Halistenkoskelta Turun keskustaan ja takaisin.

Luontomelontaa

La 13.6.2015 klo 9.30–15. Opastettu luontoretki kanootein Halistenkoskelta Liedon Vääntelänkoskelle ja takaisin.

Iltamelontaa

To 9.7.2015 klo 15.30–19. Keskikesän retki Halistenkoskelta Liedon Vanhalinnaan ja takaisin.

Yömelontaa ja Muinaistulien yö

La 29.8.2014 klo 19.00–24.00. Tunnelmallinen alkuyön melontaretki valaisuin kanootein Halistenkoskelta Liedon Vanhalinnaan ja takaisin on monien mielestä kesän kohokohta. Vanhalinnassa järjestetään samaan aikaan Muinaistulien yön tapahtuma.

Tutustu lisää Aurajoen virkistysmahdollisuuksiin: www.aurajoki.net. Aurajokisäätiö: info@aurajoki.net.

Koroisiin oma kaupunginosalippu

Koroiset-lehti julkisti viime vuonna kilpailun, jossa haettiin Koroisten alueelle omaa kaupunginosalippua.

Kilpailuraadin jäsen **Hanna Nurmi** kertoo, että ajatus lipusta lähti liikkeelle Turun kulttuuripääkaupunkivuodesta 2011. Silloin Halisten sillalle saatiin neljä lipputankoa juhlistamaan merkkivuotta. Sinä vuonna lipputangoissa liehuivat kulttuuripääkaupungin liput ja juhlapäivinä Suomen liput.

– Kun kulttuuripääkaupunkivuosi päättyi, jäivät lipputangot tyhjilleen ja siitä saatiin ajatus Koroisten alueen omalle kaupunginosalipulle, Hanna Nurmi sanoo.

Koroiset-lehti asetti lipun kriteereiksi, että sen tulisi sopia siltaan ja sen tulisi kuvastaa aluetta ja olla positiivinen ja iloinen.

– Lippu saisi toivottaa ihmiset tervetulleiksi Koroisten alueelle, kiteyttää Hanna Nurmi raadin ajatuksia lipusta.

Värikkään alueen lippu

Kilpailuun saatiin kolme ehdotusta, ja niistä **Tommi Rantin** ehdotus oli raadin mielestä paras.

Tommi Ranti on kuvataiteen ja teknisen työn lehtori ja paljasjalkainen halislainen. Tommi ammentaa taideteoksissaan inspiraatiota ja ideoita omasta kotiseudusta.

– Elämme hyvin kiireistä aikaa, ja Koroisten seutu muistuttaa meitä siitä, että joskus on hyvä lähteä ulos kävelemään ja nauttimaan kauniista luonnosta. Siinä mieli lepää, sanoo Tommi.

Hän arvostaa Halisissa sen maaseutumaisuutta, mutta myös sitä, että alue on keskeinen kaupunkia. Näitä teemoja Tommi Ranti on halunnut tuoda esille myös Koroisten lipussa. Tommi kertoo, että lippu kuvastaa maaseu-

tua, jokea, kävelyreittejä ja alueen pinnanmuotoja. Halisten monikulttuurisuus näkyy lipun värikkyudessa.

Lipun värikkyys sai Tommin miettimään, että lippu voisi toimia vuodenaikalippuna.

– Tämä lippu voisi olla kesälippu, jolla toivotetaan kesä tervetulleeksi Koroisiin, Tommi sanoo hymyillen.

Koroisten alueen oma kaupunginosalippu julistetaan Halisillan yhteydessä Halistensillalla 21.5. kello 16.30.

Teksti ja kuva: Saara Markkula

Kuvataiteen ja teknisen työn lehtori Tommi Ranti ammentaa taideteostensa ideat Halisista.

HUIPPUTARJOUKSIA!

www.rinta-jouppi.com

ja

www.auto.fi

yli
2500
vaihto-
autoa

yli
350
matkailu-
ajoneuvoa

Kaikista voit tehdä kaupat myös meillä. Tervetuloa!

TURKU, Piiskakuja 10
puh. 020 777 2430

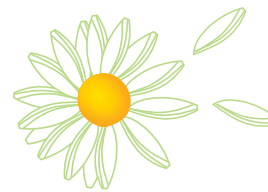
Netissä yli 2500 ajoneuvoa:
www.rinta-jouppi.com
tai www.auto.fi

AVOINNA

MA–PE 9–18, LA 10–15

Rinta-Joupin Autoliike

Puhelun hinta 0207-alk. numeroon lankapuhelin. 8,28 snt/puhelu + 7 snt/min (alv 23%), matkapuhelin. 8,28 snt/puhelu + 17 snt/min (alv 23%)

Sujuvaa apteekkipalvelua
matkasi varrella

**Raunistulan
Apteekki**

Meille on helppo tulla!

Ilmaiset parkkipaikat oven vieressä

Invapaikka, pyörätuoliluiska ja
automaattiovet

Avoinna: arkinen 9–19 ja lauantaisin 9–15

Autistenkatu 1, Turku (Satakunnantien varrella)
p. 02 231 7728 | www.raunistulanapteekki.fi

Nummen kirjastonhoitaja Maikku Alanko esitteli viime vuoden Halis-illassa uutta "kirjastoautoa".

Lettu paistui ja maistui. Paistajana Pirjo Ranti ja maistajana Jaakko Lavaste.

Halisissa avataan ovi kesälle

Halislaisten perinteinen kesäkauden avaus järjestetään torstaina 21. toukokuuta. Tapahtuma alkaa Halisensillalta upouuden kaupunginosalipun salkoon nostamisella. Juhlinta jatkuu Halisten koulun pihalla ja Frantsin kentällä.

Maahanmuuttajien pöydältä myytiin makoisia leipomuksia ja ohjekirjoja niiden valmistamiseen. Esittelijänä Mari Hermaja.

Kaupunginosan oma lippu nostetaan Halisensillan sal-koihin kello 16.30. Sillalta siirrytään Halisten koulun pihalle, jossa käynnistyy koko perheen iloinen tapahtuma.

Tanssijoita ja poneja

Tilaisuuden avaa Maarian seurakunnan kirkkoherra **Katri Rinne**. Monipuolisesta musiikkiohjelmasta vastaavat **Jorma Lehtelä** ja **Juke, Riku Stenroos** sekä **Outi Lehtikangas**.

Sirkustaiteilijat ja tanssijat tuovat värikkyyttä monipuolisilla esityksillään.

Lisäksi pihalla tapahtuu monenlaista liikunnallista ohjelmaa muun muassa toiminnallisia testauksia, ponijaelua, labyrinttipeliä ja paljon muuta.

Piirustuskilpailu palkitaan

Illan aikana julkistetaan vuoden 2015 Halisakka ja Halisukko. Samoin julkiste-

taan Halisten koulun piirustuskilpailun tulokset, ja komea palkintojenjako tapahtuu loppuillasta.

Myynnissä on karkkeja, lettuja, kahvia, leivonnaisia ynnä muuta suussa sulavaa. Arpajaisissa melkein joka arpa voittaa!

Moni-ilmeinen kirpputori tarjoaa löytöjä tänäkin vuonna.

Tapahtuman pääjärjestäjänä on Kotiseutuyhdistys Halinen-Räntämäki ry yhteistyökumppaneineen.

Tervetuloa runsain joukoin tapaamaan tuttuja ja avaamaan kesäkausi Halisissa! Tule mukaan lipunnostoseremoniaan Halisensillalle toteamaan, miten liput värittävät sillan ja maiseman!

Teksti: Pirjo Ranti

Kuva: Timo Leinonen

Halisten kesäkauden avaus torstaina 21.5.2015 klo 17-20 Halisten koulun pihalla ja Frantsin kentällä.

LAJITTELE JÄTTEET HELPOSTI KOTIPIHASSASI!

NELILOKEROISEN QUATTROSELECT-JÄTEASTIAN AVULLA KIERRÄTÄT TEHOKKAASTI KAIKKI KOTITALOUTESI JÄTTEET.

SITA Finland tarjoaa sinulle Suomen edistyksellisen kierrätysmahdollisuuden **omalla pihallasi**.

QuattroSelect on omakoti- ja rivitaloille sekä pienyrityksille tarkoitettu, 370-litrainen **nelilokeroinen jäteastia**, jonka avulla kierrätät keräyskartongin, -lasin ja -metallin sekä polttokelpoisen jätteen.

Palvelualue: Turku, Kaarina, Lieto ja Rusko.

LAJITTELEMALLA:

- kierrätät samalla kertaa kaikki kotitaloutesi jätteet
- vähennät kasviuonepäästöjä
- säästät luonnonvaroja.

QuattroSelect-astiaan kerätään vain hyötyjätteitä (ei polttokelpoista jätettä) Raisiossa, Naantalissa, Maskussa ja Nousiaisissa.

LISÄTIETOJA • asiakaspalvelu@sita.fi
puhelin 010 5400

• WWW.SITA.FI

CCI konsertoi äitien iloksi

Maarian kirkossa kuullaan äitienpäivänä 10.5. keväisiä säveliä, kun CCI-kuoro konsertoi kirkossa.

Chorus Cathedralis Iuniorum (CCI) on Turun tuomiokirkon poikakuoro. Konsertissa kuullaan jopa 50 miehenalun laulua. Mukana ovat pääkuoron lisäksi harjoituskuoro ja CCI-muskarilaiset. Harjoituskuorolaiset ovat 7-8-vuotiaita ja muskarilaiset 5-6-vuotiaita.

Kuoroja johtavat **Heikki Rainio**, **Epp-Inna Westergård** ja **Kaisa Takkula**. Kuorolaulun lisäksi kuullaan poikien esityksiä eri instrumenteilla.

Äitienpäivän konsertti Maarian kirkossa 10.5. klo 15. Vapaa pääsy.

PALVELLAANKO SINUA NYKYISESSÄ PANKISSASI?

Meiltä saat tutkitusti parasta pankkipalvelua

Juha Niemelä
Toimitusjohtaja
02-4711 418

Annamaija Laaksonen
Palveluneuvoja
02-4711 473

Sari Juslenius
Palveluneuvoja
02-4711 475

Elisa Laaja
Palveluneuvoja
02-4711 474

Teemu Järviö
Rahoitusasiantuntija
02-4711 472

POP Pankki
Lähellä ihmistä

Kauppiaskatu 9, 20100 Turku
puh. 02-4711 470
www.poppankki.fi/lieto
etunimi.sukunimi@poppankki.fi

POP Vakuutus
popvakuutus.fi

Linnankadulla sijainneen sähkölaitoksen höyrypannu räjähti vuonna 1920.

Turun sähköhuollon vaiheita osa 1

Valo tulee kaupunkiin

Sähkö on nykypäivän välttämättömyys. On vaikea kuvitella toimivaa kaupunkia ilman sähköä. Sähkön polveileva matka jokaisen turkulaisen energiaksi alkoi 130 vuotta sitten.

Ensimmäiset sähkövalot sytytettiin Turussa vuonna 1885. Myöhemmin Turun seudun sähköhuollossa näytteli Koroisten muuntoasema merkittävää roolia. Mirja-Riitta Salo on kertonut KoroiSet-lehdessä vuoden 2014 ensimmäisessä numerossa muuntoaseman historian. Nyt Timo Leinonen laajentaa näkymää kaksiosaisessa artikkelissaan koko Turun sähköhuollon historiaan, johon myös Maarian kunnan energian saanti kietoutuu.

Kynttilöitä, öljyä, kaasua ja hevosia

Katujen valaistus aloitettiin Turussa vuoden 1805 marraskuussa. Valolähteenä käytettiin kynttilälyhtyjä ja myöhemmin öljylyhtyjä.

Vuonna 1861 perustettiin Turun Kaasuvalaistusosakeyhtiö. Ensimmäiset kaasulyhdyt sytytettiin marraskuussa 1862. Ensimmäinen kaasutehdas sijaitsi Eerikinkadun ja Ursininkadun kulmassa. Turun kaupunki lunasti tämän yksityisen yhtiön omistama kaasulaitoksen itselleen vuonna 1891.

Raitiovaunuliikenne alkoi Turussa vuonna 1889 hevosvetoisena. Raiteiden kokonaispituus oli 2,3 kilometriä Tuomiokirkkosillalta Veistämöntorille. Raiteet

kulkivat kumpaakin puolta Linnankatua. Vaunut tilattiin Tukholmasta, neljä katettua ja yksi avonainen. Talviolosuhteet tekivät liikenteestä huolehtinut yrityksen lopetti toimintansa jo vuoden perästä.

Sähkölaitos tupakkatehtaalla

Ensimmäinen sähkölaitos Turussa otettiin käyttöön P. C. Rettig & Co:n tupakkatehtaalla vuonna 1885.

Maaliskuussa 1898 **Henning von Rettig** ja eräät muut turkulaista teollisuutta edustavat ilmoittivat kaupungille, että he ovat aikeissa perustaa yksityisen sähkölaitoksen. Ilmoituksen liittyen he anoivat lupaa pystyttää sähköpylväitä

sähkönsiirtoa ja valaistusta varten. Sähköä oli tarkoitus siirtää kolmea 5,5 metrin korkeudessa olevaa eristettyä johtoa pitkin. Jännite olisi enintään 300 V ja pylväiden väli enintään 50 metriä.

Kaupungin kaasulaitos ei pelännyt, että sähkölaitos toteutuessaan olisi vähentänyt kaasun tarvetta. Sähkölaitosten rakentaminen oli vain lisännyt kaasun käyttöä muualla Suomessa.

Silloiset asiantuntijat olivat myös sitä mieltä, että oli liian aikaista sitoutua sähkön käyttöön valaistusratkaisussa. Siihen aikaan oli kehitteillä myös muita valaistusjärjestelmiä. Sähkö oli tuolloin hyvin kallista. Pidettiin mahdollisena myös sitä, että jokin muu vaihtoehto olisi sähköä parempi ja halvempi valaistustarkoitukseen.

Selvitysten jälkeen kaupunki suostuikin Rettigin ja muiden anojen hakemukseen. Yhtiö sai luvan valtuustolta 28.4.1898. Ehtojen mukaan oikeus pylväiden pitoon annettiin vuoteen 1903 saakka, jonka jälkeen pylvää oli poistettava yhtiön kustannuksella, jos valtuusto ei myönnä jatkoaikaa.

Sähköyhtiö Electron perustetaan

Anajat perustivat osakeyhtiön toteuttamaan suunnitelman. Yhtiö sai nimekseen Aktiebolaget Electron.

Yhtiö rakensi voimaseaman osoitteeseen Läntinen Rantakatu 3. Laitteiston teho oli kaikkiaan noin 180 hevosvoimaa. Generaattoreihin johdettiin kattilasta noin 10 ilmakehän paineista höyryä. Tuotettu sähkövirta oli tasavirtaa, joka johdettiin kolmella johtimella niin, että jännite oli 120 tai 240 voltia.

Pisin johto ylettyi Linnankatua pitkin Sairashuoneenkadulle saakka.

Kuluttajia oli aluksi noin 200 ja sähköjärjestelmään liittyviä lamppeja 3500 kappaletta. Sähköenergian syöttö alkoi keväällä 1899. Sähköenergian hinta oli 1 markka kilowattitunnilta eli nykyrahassa 4,6 euroa/kwh.

Valtaosa sähköenergiasta meni valaistukseen. Ensimmäiseksi valaistusta kokeiltiin Tähtitorninmäellä sijainneessa ravintolassa.

Valtuusto pidensi yhtiön oikeutta pitää sähköpylväitä vuoteen 1908 saakka entisin ehdoin. Sen jälkeen yhtiön oikeudet päättyivät. Monivaiheisen prosessin jälkeen yhtiön voima-asemarakennus siirtyi vuonna 1912 kaupungille 350 000 markan summalla, joka vastaa nykyrahassa noin 1,3 miljoonaa euroa.

Sähköä raitiovaunuille

Vuonna 1905 perustettiin komitea selvittämään raitiovaunuliikenteen saamista Turkuun.

Komitea kääntyi Electron-yhtiön puoleen. Yhtiö ilmoitti olevansa valmis rakentamaan sähköraitiotien ja ylläpitämään siinä liikennettä, jos kaupunki antaa vastineeksi yhtiölle yksinoikeuden pitää sähköjohtoja 50 vuotta ja takaa kuuden prosentin vuotuisen tuoton 15 vuoden ajan.

Ehtoja pidettiin mahdollisena hyväksyä. Sähkötekniikka oli nopeassa kehitysvaiheessa. 50 vuotta kestävä yksinoikeus sähköjohtoihin oli liian pitkä aika. Lisäksi suurteollisuuden tulisi voida pitää sähköjohtoja kaupungilla. Ajateltiin nimittäin, että tällainen teollisuus ei liittyisi tulevan laitoksen sähköverkkoon sähkön korkean hinnan vuoksi. Silloin pidettiin suurteollisuutena laitoksia, joiden sähkötehtotarve oli 25 kW tai enemmän.

Seuraavaksi komitea pohti raitiotieliikenteen saamiseksi kolmea vaihtoehtoa: 1. jokin yksityinen taho sekä rakentaa laitokset että huolehtii niiden toiminnasta; 2. kaupunki huolehtii molemmista niin rakentamisesta kuin toiminnasta; 3. kaupunki ottaa vastatakseen rakentamisesta, mutta luovuttaa laitosten käytön vastiketta vastaan jollekin yksityiselle taholle.

Sähkölaitosta pidettiin kaupungin kannalta niin tärkeänä, että sen antaminen yksityisen yhtiön huoleksi herätti epäilyä. Sen sijaan huolta ei niinkään herättänyt se, miten sähkölaitos ja sähkövalaistus vaikuttavat kaupungissa olevan kaasulaitoksen toimintaan. Tätä perusteltiin sillä, että kaasun käyttö lisääntyy kuitenkin lämmitystarkoitukseen ja toisaalta kaasuvaikeus säilyy aina edullisempaan kuin sähkövalaistus.

Kaupunki päätyi kolmannen vaihtoehtoon, josta käytettiin nimitystä Norrköpingin järjestelmä. Siinä käyttövastikkeena oli viisi prosenttia rakentamiskustannuksista. Vuokraajan tuli sitoutua 40 vuodeksi ylläpitämään laitosta. Kaupunki saattoi neljän vuoden päästä milloin hyvänsä irtisanoa vuokralaisen.

Saksalainen sähköyhtiö rakensi raitiotien

Tarjouksia pyydettiin neljältä toiminimeltä. Valituksi tuli saksalainen AEG, jonka kanssa sopimus allekirjoitettiin 26.9.1906. Sopimukseen mukaan AEG sai toimiluvan sähkölaitoksen ja sähköraitiotien rakentamiseen ja ylläpitää näitä järjestelmiä 40 vuoden ajan.

Toimilupasopimus edellytti uuden yhtiön perustamista. Kaupungille oli varattu oikeus merkitä 20–30 prosenttia tämän yhtiön osakekannasta. Kaupunki ei kuitenkaan käyttänyt kyseistä oikeutta. Perusteluina esitettiin, että tarpeellisen lainan hankkiminen tuottaisi vaikeuksia ja että laitoksen kannattavuus oli liian epävarmalla pohjalla. Valtuusto hyväksyi tämän kannanoton tammikuussa 1908.

Raitiotien rakentamisen aloitettiin 15.5.1908 ja luovutettiin liikenteelle 22.12.1908. Siihen kuului 5,2 kilometrin pituinen kiertorata ja 2,5 kilometrin pituinen raitiotie Puistokadulta satamaan ja takaisin.

Sähkölaitoksen rakentaminen edellytti valtiovalan lupaa. Lupaa anottiin läänin kuvernööriltä. Rakennustyöt aloitettiin elokuussa 1907 Linnankatu 67:ssä louhintatöillä. Sinne rakennettiin sähkölaitos ja raitiotien vaunuhalli.

Korkeajännitekaapeliensa pääosa vedettiin maakaapeleina pitkin Linnankatua kauppahalliin rakennettuun muuntoasemaan. Muuntoasemia rakennettiin vuonna 1908 kaikkiaan 18 paikkaan. Pienjännitteinä oli 208/120 voltia. Suurjännitekaapelia oli samaan aikaan kaikkiaan 13,7 kilometriä ja pienjännitekaapelia 23 kilometriä. Taloja verkossa oli kaikkiaan noin 200.

Kaikki vanhan sähkölaitoksen kuluttajat oli yhdistetty uuteen sähkölaitokseen marraskuussa 1908. Sähkölaitosta laajennettiin useampaan otteeseen, ja kuluttajamäärä kasvoi vuoteen 1914 mennessä lähes kolmeentuhanteen.

Keskustelua herättivät aluksi erityisesti rajapinnat sähkölaitoksen ja kuluttajan välillä. Esityksen mukaan sähköverkkoon liittyessään kiinteistön oli maksettava tulojohto ja varokelaatikko, vaikka niiden omistus säilyi sähköyhtiöllä. Tätä vastustettiin, kuten myös sitä, että

sähköyhtiö peri sähkömit-tareista vuokraa. Lopulta ne kuitenkin valtuustossa hyväksyttiin tietyin tarken-nuksin.

Maailmansota puhkeaa, sähköhuolto kaupungille

Maailmansodan puhkea-minen johti saksalaisessa omistuksessa olleen sähkö-huoltoyhtiön takavarikoin-tiin 18.8.1914. Laitos jatkoi toimintaansa uuden johdon alaisuudessa.

Sähköverkon kuluttaji-en määrä lisääntyi nopeas-ti. Vastaavasti liityntätehot kohosivat. Energian myynti nousi ensin sotateollisuu-den vuoksi ja notkahti sitten vuonna 1918. Raitiotieliikenteen osuus sähkön ostos-ta oli merkittävä.

Sähköhuollon seuraa-mista varten oli nimitetty sähkökomitea. Sen piirissä ryhdyttiin jo maailmanso-dan aikana valmistelemaan sähkölaitoksen ja raitiotei-den lunastamista kaupungil-le. Sopimuksen mukaan se oli mahdollista vuoden 1919 alusta. Lunastusoikeuden käytöstä piti ilmoittaa siinä tapauksessa vuoden 1917 loppuun mennessä. Valtuus-to tekikin lunastuspäätöksen 27.12.1917.

Suuronnettomuus toi muutoksen

Toukokuussa 1920 sähkö-laitoksella tapahtui katti-lalaitoksen paisuntasäiliön räjähdys, jossa kuoli kah-deksan ihmistä ja useita loukkaantui. Syyksi osoit-tautui säiliön päädyn lii-an jyrkkä taivutus, joka aiheutti metallin ennakoitua nopeammin väsymisen. Onnettomuus johti paineas-tia-asetusten muuttamiseen kansainväliselläkin tasolla.

Sähköhuollossa joudut-tiin turvautumaan poikkeus-järjestelyihin onnettomuu-den takia. Kesäkuussa 1920 valittiin uusi sähkökomitea edellisen tilalle korjaustöi-den johtoon. Sen tehtävään ei enää sisältynytkään uu-den hallintomuodon kehittä-mistä, vaan sähkölaitoksen toimintaan saattaminen.

Korjaamisen vaihtoeh-toina pohdittiin myös ve-sivoiman hankkimista niin Paimionjokeen kuin Koke-mäenjokeenkin rakennet-tavista voimalaitoksista. Ratkaisuksi kuitenkin tuli vähimmin vaurioituneiden laitteiden korjaaminen. Hei-näkuussa 1920 saatiin kor-jaukset siihen valmiuteen, että laitos kykeni tuotta-maan 1,2 MW sähkötehoa.

Teho ei kuitenkaan ollut riittävä koko verkkoa aja-tellen.

Lisäsähköä Paraisilta, hallinto uusiksi

Sähkölaitos toimi kuin yk-sityinen yritys. Sen johdos-ta vastasi kuitenkin kau-punginhallituksen alainen sähkökomitea. Tämä epäsel-vä hallintomalli oli käytössä aina vuoden 1926 loppupuol-elle saakka. Turun kaupun-gin toimintatapana oli siihen aikaan malli, jossa erilaiset kaupungin tarvitsemat toi-minnot annettiin tätä varten perustettaville yhteistoimin-tayhtiöille.

Liike-elämän piirissä oli jo 1910-luvulla tultu siihen tulokseen, että kaupunki ja sen elinkeinoelämä tarvit-sivat sähköenergiaa enem-män kuin sitä kaupungin silloisilla järjestelyillä oli saatavissa. Tarvittiin suu-rista koskista saatavaa säh-köenergiaa. Näin muodos-tettiin Åbo Kraft Ab, joka hankki koskioikeuksia Ko-kemäenjoesta. Voimalaitos-ten rakentaminen jäi kuiten-kin yhtiöltä osittain siksi, että Turun kaupunki ei ollut valmis sitoutumaan ennak-koon hankkimaan sähkö-energiaa rakennettavasta voimalaitoksesta.

Paraisten Kalkkivuori osakeyhtiö ilmoitti vuon-na 1922, että se oli halukas myymään sähköenergiaa Turun kaupungille Paraisten tehtaan voimalaitokselta. Åbo Kraft Ab oli halukas siirtämään tämän energian Turun sähköverkkoon. Tu-run valtuusto hyväksyi jär-jestelyn 18.1.1923.

Siirto toteutettiin 35 kV voimajohdolla. Se otettiin käyttöön elokuussa 1924. Se oli käytössä siihen saak-ka, kunnes Koroisten muun-toasema valmistui niin, että sähköä voitiin hankkia Imat-ran koskivoimalaitoksilta.

Kaupunginvaltuusto hy-väksyi 10.6.1926 esityk-sen, jonka mukaan kaasulai-tos, vesilaitos ja sähkölaitos asetetaan yhden yhteisen hallituksen alaiseksi. Sa-man vuoden marraskuussa valittiin näiden teknillisten laitosten hallitus. Samalla vuodesta 1906 toiminut säh-kökomitea lakkautettiin.

Koroinen Turun solmukohdaksi

Teknisten laitosten uuden, väliaikaiseksi tarkoitetun hallituksen ensimmäinen työ oli varmistaa se, että kaupunkiin saataisiin säh-köenergiaa Imatrankoskelle

Timo Leinonen

Koroisten muuntoasema valmistui 1929.

rakenteilla olevasta voima-laitoksesta. Lähtökohtana oli, että rakennetaan omalle sähkölaitokselle varavoimaa saman verran kuin hanki-taan sähköä Imatralta. Va-ravoiman tarkoituksena oli vaikuttaa hankittavan säh-kön hintaan ja eliminoida pitkän siirtojohdon mahdol-liset häiriöt. Varavoimalai-toksen turbiini tilattiin jo vuonna 1927 ja kattila seu-ravana vuonna.

Valtuusto hyväksyi kau-pungin ja Valtion Koski-voimatoimikunnan välisen sopimuksen sähkönhankin-nasta tammikuussa 1928. Toimikunnasta muodos-tettiin Imatran Voima Oy vuonna 1932. Sopimus teh-tiin aluksi viidelle vuodel-

le. Sen mukaan hankitta-va sähkö ei saanut maksaa enempää kuin se olisi tullut maksamaan uudenaikaisen höyryvoimalaitoksen tuotta-mana. Kaupunki sitoutui pi-tämään varavoima-aseman-sa sellaisessa kunnossa, että niistä saataisiin täysi teho 20 minuutissa. Sähkö so-vittiin luovutettavaksi Ko-roisten muuntoasemalla 35 kV:n jännitteellä. Sopimuk-sen voimaantulopäiväksi so-vittiin 8.8.1929.

Imatrankosken voima-laitoksen rakentaminen oli aloitettu vuonna 1921. Sen käyttö alkoi 1928. Samana vuonna valmistui myös Ko-roisten sähköasema.

Koroisiin rakennet-tiin Suomen ensimmäinen

110 kV:n johto, jota pit-kin siirrettiin Imatrankos-ken voimalla tuotettu säh-kö Koroisten sähköaseman muuntamoihin vuodesta 1929 alkaen.

Koroisille rakennettiin sähköasema, valvomo ja generaattorihalli. Halliin oli tarkoitus asentaa diesel-moottorit käyttämään ge-neraattoreita. Sähköä olisi käytetty junaliikenteen säh-köistämiseen. Suunnitelma

ei kuitenkaan toteutunut. Vuonna 1989 generaattori-halliin asennettiin kaksi 40 MW kaukolämpökattilaan ja generaattorit myytiin ro-muttajalle.

Timo Leinonen

Harrasteajoneuvopäivä

La 16.5. 2015 klo 10–14

MOONSHINE ROCKERS

Esitykset
10:30, 11:30,
12:30 &
13:30

***Katsastuksia ilman ajanvarausta, tarjoilua, bändi lavalla, Mehiläisen terveydenhoitajat tekee mittauksia ja AMA ry:n museotarkastajia paikalla ym.**

Tuulissuontie 34
Lieto
p. 02 4364300

TERVETULOA

Kuluttajamäärä Turun sähköverkossa	
1899	200 asiakasta
1908	200 taloa
1909	846
1913	2861
1914	3157
1918	6251
Liityntäteho Turun sähkölaitoksessa	
1909	1977 kW
1913	5355 kW
1914	6,0 MW
1918	8,0 MW
Energian myynti Turun sähkölaitoksessa	
1914	2800 MWh
1916	5700 MWh
1918	2600 MWh
Raitiotieliikenteen osuus sähkön ostosta	
1916	7,9 %
1918	n. 18,9 %

Paavonpoluilla nautitaan lähiluonnosta

Oletko jo tutustunut asuinalueesi lähiluontoon? Turun kaupunkialueella on paljon kaunista luontoa, kun vain poikkeat tieltä poluille ja ulkoilureiteille. Paavonpolut on suunniteltu juuri tähän tarkoitukseen.

Paavonpolut ovat eri puolilla Turkuä kulkevia maastoon merkittyjä reittejä, jotka tutustuttavat kulkijoita lähiluontoon ja kaupunkiympäristöön. Monin paikoin polut yhtyvät muihin ulkoilureitteihin ja kytkevät niitä toisiinsa.

Jokamiehen polut

Paavonpolut merkattiin ensimmäisen kerran vuonna 1999. Idean toi Turkuun suunnistaja **Janne Salmi**, joka oli nähnyt samantapaisia polkuja Sveitsissä.

Paavonpolkujen kulureitit on osoitettu maastossa sinisillä puihin ja kiviin maalatuilla juoksija-merkinöillä ja pyöreillä maalitapillilla.

Paavonpolut on suunniteltu kaikille liikkujille ikään katsomatta. Lasten kanssa voi lähteä perheenä piknikille, kuntoilumielessä voi kiertää eri polkuja

tai käydä mukavalla virkistymiskävelyllä nauttimassa luonnonantimista.

Polut ovat suunniteltu siten, että ne voi kiertää myös pyörän kanssa.

Reitit kännykkään

Paavonpolkujen reitistön voi ladata myös puhelimeen. Nomadi-sovellus on maksuton karttasovellus, jonka pystyy lataamaan mihin tahansa älypuhelimeen.

Ideana on, että reaaliaikaisesti voi seurata etenemistään polulla sekä suorittaa poluille sijoitettuja toiminnallisia tehtäviä. Toiminnalliset tehtävät näkyvät vain sähköisesti ja ilmestyvät puhelimen ruudulle niihin saatuttaessa. Pisteet voivat sisältää tekstiä, kuvia, ääniä tai tehtäviä.

Karttoja voi tarkastella myös selaimen kautta osoitteessa www.citynomadi.com hakusanalla "paavonpolut".

Kohmo-Kurala

Kohmo-Kurala-reitti kulkee Kuralan Kylämäen historiallisista maisemista Kohmon metsäpoluille. Reitin pituus on 4,4 kilometriä.

Reitillä on tasapainoa harjoittavia metsäisiä polkuosuuksia ja muutamia sykettä nostavia jyrkkiä ylämäkiä. Reitin varrella voi myös kuntoilla puistokuntosalivälineillä.

Halinen-riippusilta-Auranlaakso

Halinen-riippusilta-Auranlaakso on virtuaalireitti, eli reitistä ei ole tulostettavissa karttaa. Matkaa kertyy 7,2 km.

Reitti on pääosin tasaista ja on helppokulkuista. Reitillä on yksi haastava polkuinen metsäosuus, jota ei ole merkattu sinisin merkein. Aurajoki ylitetään kaksi kertaa riippu- ja ponttoonisilloilla.

Satu Revonsuo
Liikuntapalveluvastaava
Kaupungin Vapaa-aikatoimiala

Lisätietoja löydät osoitteista
www.turku.fi/paavonpolut
www.turku.fi/liikunta

TERVETULOA TUTUSTUMAAN UUDISTETTUUN APTEEKKIIMME!

Hyvää äitienpäivää!

NUMMENMÄEN APTEEKKI

Hämeentie 24, 20540 Turku puh. (02) 2764 740
Tyksin T-sairaala vastapäätä
Avoinna ark. 8.30-21, la 10-18, su ja pyhäpäivät 12-18

Vanha Kanala avattiin Kuralan Kylämässä

Kuralan Kylämäkeen on avattu uusi yhteiseen käyttöön tarkoitettu toimintatila.

Aikaisemmin alueen infona toiminut punainen rakennus Jaanintien varressa avattiin remontin jälkeen Vanha Kanala -nimisenä kerhotilana lähialueiden asukkaiden avoimeen ja yhteisölliseen käyttöön.

Monikäyttöistä ja muunneltavaa tilaa ovat tervetulleita hyödyntämään niin yhdistykset, seurakunnat kuin erilaiset vapaamuotoiset kokoonpanotkin!

Tietyin ehdoin Vanha Kanala on mahdollista vuokrata maksuttomasti eri toimijoiden käyttöön. Pääperiaate on, että Vanhassa Kanalassa järjestettävä toiminta on avointa ja maksutonta – esimerkiksi kaikille kiinnos-

tuneille avoin seminaari, runoilta, yhteislaulutilaisuus tai lasten leikki-kerho on mahdollista järjestää Vanhassa Kanalassa ilman vuokratilaa.

Maksullisesti tilaa on mahdollista vuokrata yksityiskäyttöön, kuten syntymäpäivien, sukutapaamisten tai valmistajaisten viettoa varten.

Vanhan Kanalan muutostyöt ovat osa Turun kaupungin EVIVA-hanketta, jossa Kuralan Kylämäki on mukana.

Tervetuloa järjestämään toimintaa Kuralan Kylämäen ainutlaatuisessa ympäristössä!

Henna Ylänen
Tutkija Kylämäen museossa

Kiinnostuitko? Vastaamme mieluusti mahdollisiin lisäkysymyksiin. Lisätietoja Vanhan Kanalan vuokrausmahdollisuuksista voi kysellä Kuralan asiakaspalveluvastaavalta: Janis Jerumanis / janis.jerumanis@turku.fi / 040 7367 849.

Maarian Myllyojalla Tapahtuu

c/o Marja-Liisa Haapa-aho
Paimalantie 374, 20460 TURKU
ks. www.goldenage.fi/ruusuportti
ruusuportti@gmail.com
Tilaisuudet järjestää Ruusuportti ry
Tervetuloa

**WIKLUNDIN
APTEEKKI**

kukkakauppa NUMMEN NARSISSI KY

Vanha Hämeentie 29
Turku
Puh. 02 237 2005
AVOINNA:
Ark. 9.00-18.00
La-Su 9.00-14.00

Naisten polkupyöräilyn alkeet – kurssi Halisissa

Nyt on mahdollisuus harjoitella polkupyörällä ajoa toukokuussa Halisissa. Kurssi on tarkoitettu aloittelijoille ja aikuisille naisille. Jos kiinnostuit ja haluat lisätietoa, niin ota yhteyttä Katri Arnivaaraan, puhelin 050 3012 916.

Halisten nuorisotila etenee

Halisiin on luvassa jälleen vilkasta kesätoimintaa. Neuvottelut nuorisotilasta etenevät toiveikkaasti.

Halisiin on toivottu nuorisotilaa jo pitkään. Turun kaupungin nuorisopalvelut ovat tehneet erilaisia kokeiluja vuosien varrella, mutta pysyvää ratkaisua ei ole kuitenkaan löytynyt.

Kuluvana talvena on käyty neuvotteluja Gregorius IX:n tien varrella olevan liikokeskuksen tyhjän liiketilan vuokraamisesta nuorten käyttöön. Neuvotteluja jatketaan edelleen, mutta samalla on tutkittu muitakin vaihtoehtoja. Turun kaupungin Vapaa-aikatoimiala on joka tapauksessa varautunut siirtämään alueen nuorisotyön painopistettä Halisiin.

Nuorten ääni kuuluviin

Nummi-Halisten aluetiimi on halunnut tuoda esiin Halisten nuorten mielipiteet ja näkemykset nuorisotila-asiasa. Aluetiimin jäsenet tulevat Kuralan Kylämäestä (muse-

opalvelut), Q-vuoren nuorisotalolta (nuorisopalvelut), liikuntapalvelukeskuksesta, Nummen kirjastosta (kirjastopalvelut) sekä yleisistä kulttuuripalveluista.

Tiimi on vieraillut kahdesti Aurajoen koululla tapaa- massaa ja haastattelemassa nuoria. Haastatteluista saatujen ideoiden pohjalta aluetiimi on yhdessä innokkaiden nuorten kanssa työstämässä videota, jossa nuoret kertovat, miksi alueelle tarvitaan nuorten oma tila.

Lähiösirkus ja nuokkaribiili

Viime kesänä tutuksi tullut lähiösirkus on näillä näkymin jalkautumassa uudelleen Halisiin. Lisäksi suunnitteilla on kesäleirejä sekä nuokkaribiilin vierailuja.

Kiinnostuneiden kannattaa seurata kesä-heinäkuussa Vaihda Vapaalle Nummi-Ha-

lisissa -facebook-sivua sekä rappukäytävälmoittelua.

Naapuri auttaa

Turun kaupungin Vapaa-aikatoimiala haluaa tehdä tunnetuksi Yhteismaa ry:n kehittämää Nappi Naapuri-palvelu. Se on verkossa toimiva naapuriapupalvelu.

Nappi Naapurin avulla voi pyytää apua esimerkiksi koiranhoitoon, etsiä lapsille kavereita tai lastenvah- tia, pyytää lainaksi poraa tai tarjota kalastusseuraa, auttaa naapuria sekä päästä eroon kalasopan jämästä.

Palveluun kirjautunut käyttäjä näkee viestejä, joita muut ihmiset ja yhteisöt ympärillä ovat sinne jättäneet. Palvelu on karttapohjainen, eräänlainen virtuaalinen kyläkartta, joka helpottaa ihmisten kohtaamista sekä avun tarjoamista ja saamista.

Toni Ekroos
Hankekoordinaattori
Kaupungin Vapaa-aikatoimiala

Mikä aluetiimi?

Turun kaupungin Vapaa-aikatoimiala on perustanut toimialan työntekijöistä koostuvat aluetiimit kaikille kaupungin yhdeksälle suuralueelle. Aluetiimien tehtäväksi on annettu parantaa tiedonkulkua alueilla, edistää asukkaiden omaehtoista toimintaa sekä kehittää alueellisia vapaa-ajan palveluja yhdessä asukkaiden kanssa asukkaiden tarpeet ja toiveet huomioiden.

Mikä Nappi Naapuri?

- Vuodenvaihteessa internetiin tullut naapuriapupalvelu.
- Yksityisille käyttäjille maksuton.
- Käyttäjä voi päättää, mitä tietoja itseltään kertoo.
- Perustuu sijaintiin, jonka perusteella näkee lähiympäristön keskustelut.
- Kuka tahansa voi tarjota tai pyytää apua.
- Käyttäjät antavat toisistaan palautetta.
- Lataa ohjelma www.nappinaapuri.fi

Kuntoa ja kulttuuria samassa paketissa

Aurajoen rantamilla kulkee kulttuuria ja liikuntaa yhdistelevä kulttuurikuntoilureitistö, joka esittelee Turkuä eri teemoilla. Kotikaupunkiin voi tutustua muun muassa turkulaisten ihmeiden, romantiikan, pat-saiden arkkitehtuurin, kaupunkitarinoiden tai historiallisten paikkojen avulla.

Koroisten alueen läpi reiteistä kulkee Suomen Sydän. Reitti alkaa Tuomiokirkon viereiseltä Maaherran makasiinilta, josta se kulkee Aurajoen vartta pitkin Liedon Vanhalinnalle.

Reitin voi kulkea kolmen historiateemaisen ääniopastuksen johdattamana. Teemat ovat Sodan ja rauhan joki, Kylillä ja kulttuurimaisemassa sekä Vihreä Aura-

jokilaakso. Näistä ensimmäinen keskittyy alueen kulttuurihistoriaan, toinen joen ja sen käytön historiaan ja kolmas alueen luonnonhistoriaan.

Omista kotikulttuurista voi inspiroitua myös tehtäväkorttien avulla. Tehtäväkortit houkuttelevat kävelylle, reippailulle, tai kiireettömälle vauhtelulle erilaisten tehtävänäntöjen johdattamana. Tehtäväkortit saa tulostettua nettisivuilta.

Satu Revonsuo
Liikuntavastaava
Kaupungin Vapaa-aikatoimiala

Lisätiedot: www.turku.fi/kulttuurikuntoilu

YLEINEN ONKIKILPAILU lauantaina 6.6. klo 9–14

Kilpailupaikka: Aurajoki
Halinen, kilpailualue
Halisten sillalta Turun keskustaan päin.

Sarjat: Miehet, miesveteraanit, naiset, nuoret alle 16-v. ja lapset alle 10-v.

Järjestää: Turun Kala ja Erä / KoroiSet-lehti.
Yhteyshenkilö: Ilkka Aro-
nen p. 040 572 7618.

Vuokra-asuntoja KOTIKÄYTTÖÖN

Vakuusmaksut alk. 400 €.
Vuokraan sisältyy 10 Mbit/s laajakaistayhteys.
Lemmikit sallittu.
Lisätiedot ja hakemukset: www.tvt.fi

TVT Asunnot Oy
Käsityöläiskatu 3, 20100 Turku
Avoimma: ma 10–17, ti–pe 10–16
Vuokraus, puh. (02) 262 4888
www.tvt.fi

Tervetuloa jätekeskukseen!

Topinojan jätekeskus vastaanottaa siivouksen ja remontoinnin jätteitä joka arkipäivä sekä kesällä joka kuukauden viimeisenä lauantaina. Tervetuloa asioimaan!

- sähkölaitteet, vaaralliset jätteet, metalliromu, pienet puhtaat maa-kuormat sekä risut ja kannot vastaanotetaan kotitalouksilta maksutta

- **PUUJÄTE** käsitelty ja käsittelemätön 5 e/m³
- **SANITEETTIPOSLIINI** lavuaarit 4 e/kpl, wc-tuolit 8 e/kpl
- **HUONEKALUT** 11 e/kpl • **PUHDAS MUOVI** 15 e/m³
- **BETONI JA TIILIJÄTE** 15 e/ m³ • **KAAKELIT JA LAATAT** 35 e/m³
- **POLTTOKELPOINEN JÄTE** 25 e/m³ • **KIPSILEVYT** 35 e/m³
- **LOPPUSIJOITETTAVA KAATOPAIKKAJÄTE** 35 e/m³

Topinojan jätekeskus

Pitkäsaarenkatu 7, Turku - Avoimma arkisin klo 6.30–21.00 sekä huhti-syyskuussa joka kuukauden viimeinen lauantai klo 10–15.

Apua oman kodin jätehuoltoon!

Turun Seudun Jätehuolto tarjoaa maksuttomia jäteoppaita lajittelua tai kompostointia helpottamaan. Ota yhteyttä niin kerromme lisää!

0200 47470
www.tsj.fi

**HUOLLOT JA KORJAUKSET
KAIKKIIN AUTOMERKKEIHIN.
MYÖS ILMASTOINTIHUOLLOT JA
DIAGNOSTIIKKATESTAUKSET.**

AUTO-SALO

Kärsämäentie 4 Turku
Puh. 02 2539 331

Kuuntele ja arvosta lasta

Hyvinvointi on

Suomessa jakautunut. Aiempaa suuremmalle joukolla lapsia ja nuoria kasautuu erilaisia hyvinvoinnin ja terveyden ongelmia, jotka pahimmillaan johtavat koulutuksen, sosiaalisten suhteiden ja työelämän ulkopuolelle jäämiseen sekä syrjäytymiseen.

Lapsilla ja nuorilla on oikeus hyvään ja turvalliseen elämään, sillä se muodostaa perustan myös aikuisiän hyvinvoinnille, työ- ja toimintakyvylle.

Lapset ja nuoret tarvitsevat hyvään elämään julkisia palveluja aikuisia enemmän. Perheen lisäksi varhaiskasvatus, esi- ja perusopetus, toisen asteen koulutus ja vapaa-ajan toiminnot ovat lasten ja nuorten arjen kasvuympäristöjä.

Lapset ja nuoret eivät muodosta yhtä

yhtenäistä ryhmää, joten vaikutuksia tulee tarkastella erilaisten lasten ja nuorten näkökulmasta. Vaikutusten arvioinnilla ja huomioinnilla voidaan edistää yhdenvertaisuutta sekä ehkäistä syrjintää, ulkopuolisuutta ja syrjäytymistä.

Vähemmistöryhmiin kuuluvien lasten ja nuorten oikeuksien toteutuminen on suurimmassa vaarassa. YK:n lapsen oikeuksien komitea on kehottanut (2011) Suomea tehostamaan pyrkimyksiään torjua kaikkia syrjinnän muotoja.

Kouluterveyskyselyn mukaan kahdeksas- ja yhdeksäsluokkalaista yli 40 % kokee, ettei heidän mielipiteillään ole vaikutusta koulutyön kehittämiseen.

Nuorisobarometrin mukaan vain yksi kymmenestä nuoresta kokee vaikutusmahdollisuutensa hyviksi oman asuinkuntansa päätöksentekoon.

Nuorisovaltuusto on nuorten mielestä äänestämisen jälkeen tehokkain tapa vaikuttaa, ja nyt odotamme Turussa nuorisovaltuuston perustamisen jälkeisen toiminnan tuloksia.

Lasten ja nuorten hyvinvointi rakentuu perheessä, vertaissuhteissa, koulutuksessa ja vapaa-ajan toiminnoissa. Investoimalla peruspalveluihin kuten neuvolapalveluihin sekä varhaiskasvatukseen, koulutukseen, opiskeluhuoltoon, nuorisotyöhön ja vapaa-ajan palveluihin ehkäistään syrjäytymistä ja säästetään kalliista korjaavista toimenpiteistä.

Lapset, nuoret ja perheet tarvitsevat nykytömiä palveluja, joihin heidän on helppo ottaa yhteyttä ja tulla. Näin hyvinvoinnin ja terveyden ongelmiin voidaan tarjota tukea mahdollisimman varhain, eivätkä ongelmat pääse kasvamaan liian suuriksi.

Työelämän kuormittavuus, kiire, ylityöt ja määräaikaistetyösuhteet vaikeuttavat perheiden arkea. Työn tai opiskelun ja perheen yhteensovittamista tulee helpottaa.

Osallisuuteen kuuluu arvostava kohtaaminen ja kuulluksi tuleminen tunne. Toteutuakseen osallisuus vaatii aikuisilta oikeaa asennetta ja osaamista. Osallisuus on kuulumista yhteisöihin ja mahdollisuutta vaikuttaa itseään, yhteisöjä ja yhteiskuntaa koskeviin asioihin.

Näitä asioita viedään eteenpäin esimerkiksi lukuisissa vanhempainyhdistyksissä yhdessä koulun, nuorisojärjestöjen kanssa. Mukaan mahtuu aina ja kaikki ovat tervetulleita.

Riitta Karjalainen
Nummenpakan koulun vanhempainyhdistys,
varapuheenjohtaja

Kärsämäen Valinnasta voi valita kenkiä joka lähtöön.

Voiko pyöränkumin paikkauttamalla tukea turkulaista mielenterveyshyötyä? Entä ostamalla laukun, lampunvarjostimen tai käytetyn paidan, jossa lukee "I LOVE KUUSAMO"?

Pyörä huoltoon ja mieli kuntoon

Kyllä, tämä on todellakin mahdollista Leaf Centerin tiloissa Kärsämäellä. Siellä toimivat Kierrätyspyöräverstaas Recykkel ja Kierrätystavarakauppa Kärsämäen Valinta.

Hyvä palvelu ja arvopohja

Recykkel on palvellut jo vuodesta 2010, Kärsämäen Valinta aloitti kuluvan vuoden alussa.

Kummallakin liikkeellä on monia vannoutuneita kanta-asiakkaita. Monet heistä kertovat arvostavansa hyvän palvelun lisäksi juuri toiminnan arvopohjaa: kyse on ihmisten auttamisesta.

Sekä Recykkelissä että Kärsämäen Valinnassa saavat hankalasti työllistyvät ihmis-

set, kuten pitkään työttömänä olleet ja mielenterveyskuntoutujat, tilaisuuden tehdä mielekästä työtä ja edetä elämässään.

Kaikki tuotot menevät lyhentämättöminä toiminnan ylläpitämiseen ja kehittämiseen, sillä taustalla oleva Turun Seudun Mielenterveyspalveluyhdistys on voittoa tavoittelematon. Pääpaino on ihmisten kuntoutumisessa ja syrjäytymisen estämisessä.

Kestävää kehitystä

Kierrätyspyöräverstaassa voi huollattaa menopelinsä edullisesti. Työn laadusta vastaavat ammattitaitoiset mekaanikot. Lisäksi tarjolla on kattava valikoima huollettuja kierrätyspyöriä, joita on saatu lah-

joituksina taloyhtiöiltä ja yksityisiltä. Tämä on kestävä kehitys parhaimmillaan.

Kunnostetut pyörät ovat nähtävissä myös netissä, osoitteessa www.tsemppi.net.

Kierrätystavarakaupassa on tarjolla kaikkea laadasta laitaan: kenkiä, laukkuja, valaisimia, vaatteita, koriste-esineitä, kirjoja ynnä muuta.

Hinnat ovat erittäin edulliset. Myytävänä olevat tuotteet on saatu lahjoituksina, ja tarjolla oleva valikoima on vuodenajan mukainen ja vaihtuva. Lahjoitustavaraa otetaan myös vastaan.

Recykkelin ja Kärsämäen Valinnan ostoksista jää hyvä mieli – tiskin molemmin puolin!

Teksti ja kuvat: Pekka Anttila
Projektipäällikkö
Tsemppiä vapaudessa! -hanke

Recykkelin pyörähuollosta vastaavat ammattitaitoiset mekaanikot.

Kierrätystavarakauppa Kärsämäen Valinta

auki arkisin 10-18
lauantaisin 10-15

Kierrätyspyörä-verstaas Recykkel

auki arkisin 8-18
lauantaisin 10-15
Osoite: Kärsämäentie 35,
B-rappu, 3.kerros

Asiakasomistaja on kesän iloisin lomailija

Arvomme kuukausittain asiakasomistajiksemme liittyneiden kesken 500 euron matkalahjakortin sekä monia pienempiä palkintoja. * Asiakasomistajanamme voit saada OP-bonuksia sekä monia muita rahanarvoisia alennuksia. Asiakasomistajuus on oiva lahjaidea myös keväällä valmistumistaan juhlistavalle nuorelle. Lue lisää verkosta op.fi/edut tai soita p. 010 256 9213.

Tervetuloa asiakasomistajiemme tyytyväiseen joukkoon!

* Arvonta suoritetaan edellisen kuukauden aikana liittyneiden OP Turun Seudun uusien asiakasomistajien kesken. Kampanja on voimassa 1.4.-31.8.2015. Tutustu arvonnän sääntöihin verkossa op.fi/turunseutu.

Yhdessä hyvä tulee.

OP Turun Seutu

LOUNASRAVINTOLA TURKU

Humaliston- ja Puutarhakadun kulma

Avoimna arkisin klo 10.00-16.00

Runsaan noutopöydän lisäksi myös Kebab annoksia.

NOUTOPÖYTÄ
9€

TERVETULO A LOUNASRAVINTOLALLE
www.turkulounas.fi

Vaso antaa monille kodin Halisissa ja Röntämässä

Vaso osakeyhtiöllä on yli 250 asumisoikeusasuntoa Halisten ja Röntämän kaupunginosissa.

Asumisoikeus tarkoittaa asu-
mismuotoa, jossa asukas
saa asumis- ja hallintoaikeu-
den asuntoon maksamalla 15
prosenttia asunnon koko-
naishinnasta lain edellyttä-
mällä tavalla. Merkittävällä
määrällä halislaisia ja rön-
tämäkeläisiä on koti Vaso-
osakeyhtiön eli Varsinais-
Suomen Asumisoikeus Oy:n
asumisoikeusasunnossa.

Vason ensimmäinen kiin-
teistö alueella, Kreulankarta-
no Kuohukuja 2:ssa, valmis-
tui vuonna 1991. Nyt siellä
ovat menossa perusparan-
nustyöt.

KoroiSet-lehti kävi haas-
tattelemassa yhtiön toimitus-
johtajaa **Pekka Peltomäkeä**
yhtiön toimistotiloissa Rau-
hankadulla. Aiheena olivat
remontin lisäksi yhtiön kiin-
teistökanta lehden levikki-
alueella, yhtiön tausta ja ke-
hitys sekä toimitusjohtajan
oma rooli yhtiön alkuvai-
heissa.

**Paljonko Vasolla on asunto-
ja Halisissa?**

– Vaso aloitti toimintansa
Halisissa. Ensimmäinen
kiinteistökohde oli vuonna
1991 valmistunut Kreulan-
kartano Kuohukuja 2:ssa.
Seuraava oli Myllymatinsato
Paavinkatu 25:ssä Myllyma-
tin aukion vieressä bussien
kääntöpaikka-alueella.

– Halisissa ja Röntämäs-
sässä on yhdeksän kiin-
teistöä, ja niissä on kaikkiaan
256 asuntoa. Tämä on tasan
kymmenen prosenttia koko
Vason koko asuntokannasta.
Vasolla on yhteensä 2564
asuntoa 106 kiinteistössä.

– Muita suuria asunnon
tarjoajia alueella on Tu-
run Ylioppilaskyläsäätiö eli
TYS, jolla on Kreulankarta-
non vieressä kerrostalotyyp-
piä opiskelija-asuntoja.
TYS:llä on myös Röntämäs-
sen puolella kolme kiin-
teistöä. TVT Asunnot Oy:llä

on Halisissa paljon kerros-
talotyyppejä vuokratuloja
Halisissa. TA Asumisoikeus
Oy:llä on Hinkalonkadun
varrella kaksi kiinteistökoh-
detta Halisissa.

**Millainen on Kreulankarta-
non remontti?**

– Kreulankartanon perus-
korjausremonttia on pitkään
valmisteltu asukkaiden kans-
sa. Heidän kanssaan on pidet-
ty useita kokouksia. Ennen
remonttia tehtiin kuntoarvio
ja asukailta kyseltiin kor-
jaustoiveita. Eniten toivottiin
uudistuksia keittiöön.

– Asukkailla oli mahdolli-
suus valita keittiömateriaaleja
ja tilata lisätöitä urakoitsijal-
ta. Työn aloittamisen jälkeen
vuosi sitten on kokoonnuttu
vielä muutaman kerran. **Sir-
pa Laaksonen** kiinteistöpääl-
likönä johtaa käytännössä
perusparannustyötä. Hänellä
on linkit asukkaiden kanssa,
joiden avulla käytännön asiat
järjestetään.

– Hanke on Suomen en-
simmäinen perusparannus-
hanke asumisoikeuskohteessa.
Sisäpuoliset työt lähinnä
keittiöissä ja kylpyhuoneissa
ovat valmistumassa näinä ai-
koina. Pihatyöt ovat käynnis-
sä. Asfaltointi uudistetaan.
Ylikasvaneita puita poistetaan
samoin kuin vähän myös ora-
pihlajia, jotka ovat osoittau-
tuneet kiusallisiksi asumisen
kannalta. Tehdään myös vä-
hän julkisivuremonttia.

– Remontin kustannuk-
set ovat noin 700 000 euroa.
Suhdannepoliittinen käyn-
nistysavustus on 10 prosent-
tia, ja samaa kokoluokkaa
on kohteesta vuosien mit-
taan kerätty korjausvaraus.
Loppuosa rahoitetaan Vason
keskushallinnon lainana kohteelle.
Asukkaiden kanssa
on sovittu, että kustannukset
katetaan käyttövastikkeiden
kautta, kun remontti on val-
mistunut.

**Mikä on oma historiasi Vaso-
ssa ja mikä on Vason historia?**

– Asumisoikeusjärjestelmä
(Aso) syntyi vuonna 1990, kun
sitä koskeva laki tuli voimaan.
Vaso perustettiin samaan ai-
kaan. En ole ollut perustamas-
sa yhtiötä. Tulin mukaan yhtiön
toimintaan vuoden 1991
kesällä. Minut valittiin halli-
tuksen jäseneksi samaan ai-
kaan, kun varsinaisen toiminta
alkoi. Turun kaupunki otti sil-
loin yhtiön omistukseensa. Mi-
nä tulin jostain kumman syystä
nimetyksi Vaso-yhtiön halli-
tuksen jäseneksi.

– Olin ollut pitkään TYS:n
palveluksessa. Opiskelija-
asuntomaailmassa olimme
kiinnostuneita asumisoikeus-
järjestelmästä. 1980-luvun
loppuvuodet olivat asuntopu-
la-aikaa. Opiskelijoilla se tar-
koitti konkreettista ja tuskal-
lista pulaa. Kun tutkinto tuli
valmiiksi, niin TYS onnitteli
opiskelijaa kirjeellä, jolla hei-
dän vuokrasopimuksensa sa-
nottiin irti.

– Asuntojen hinnat nousivat
samaa aikaan kovaa vauhtia.
Valmistuneiden palkat ja tulo-
taso eivät olleet kovin suuria.
Säätiössä ajateltiin, että asu-
misoikeusjärjestelmä on ikään
kuin seuraava porrasaskelma
asumisuralla. Kun opiskelu
päätyy, niin sitten voi alkaa
asumisoikeusasuminen.

– Meillä oli Ylioppilaskylä-
säätiössä lukkarinrakkautta
Vasoa kohtaan. Säätiön sil-
loinen toimitusjohtaja **Mikko
Sedig** oli myös kovasti innos-

tunut asiasta. Hoidin säätiön
piirissä Vaso-yhtiön asioita
oman työni ohella. Aika nope-
asti Vaso-organisaatio kasvoi.
Vuoden 1996 loppiaisena kä-
enpoikanen todettiin jo liian
suureksi. Näin potkaistiin elin-
kelpoinen toimija maailmalle.
Vaso-väki lähti tosin vapaaeh-
toisesti pois säätiöstä. Tiemme
erkanivat siinä kohtaa. Yhteis-
työ toki kuitenkin jatkuu.

– Molemmat, säätiö ja Vaso-
yhtiö, kuuluvat Turun kau-
pungin konserniin, kuten TVT
Asunnot Oy:kin. Turun kau-
pungilla on näin kolmen toimi-
jan asuntoliiketoimintasektori.
Säätiö (TYS) hoitaa opiskeli-
ja-asumista, TVT osin myös
kaupungin puolesta sosiaali-
sen velvoitteen mukaista asun-
non tarjontaa. Vaso-yhtiö taas
edustaa kolmatta asumismuo-
toa eli omistamisen ja vuok-
raamisen välillä olevaa asu-
misoikeusjärjestelmää.

**Miten asukkaat voivat vaikut-
taa kiinteistöjen hallintoon?**

– Asumisoikeusjärjes-
telmässä asukkaiden osal-
listumista säätelee sama
yhteishallintolaki kuin vuok-
rataloissakin. Tämä tarkoittaa
sitä meillä, että jokaisessa
kiinteistössä on asukastoimi-
kunta. Korkein päättävä elin
on asukaskokous. Jos paikall-
isaktiiveja ei ole, isännöitsijä
kutsuu koolle asukaskokou-
ksen. Kokouksessa valitaan
asukastoimikunta, kohdekoh-
tainen valvoja eli kiinteistön
oma tilintarkastaja.

– Samoin kokouksessa va-
litaan edustaja Vaso-koko-
ukseen. Se on koko Vasoa
koskeva parlamentti, joka
kokoontuu kaksi kertaa vuo-
dessa. Syksyn kokoukses-
sa annetaan lausunto yhtiön
seuraavan vuoden käyttövas-
tikkeista ja valitaan Yte. Se
on yhteistyöelin, jossa on 16

jäsentä ja 4 varajäsentä. Se
on iso elin jäsenmäärältään,
mutta sen tarkoitus onkin ol-
la mahdollisimman edustava.
Kokouksia on 6–7 vuodessa.

**Onko Halisissa jotakin eri-
tyistä Vason näkökulmasta?**

– Ajattelemme lämmöl-
lä Halista ja Halisten kiin-
teistöjä. Siellä ovat yhtiömme
vanhimmat kiinteistöt. Osa
asukkaista on alkupe-
räisiä. Asukkaat siellä ovat
aktiivisia. Asukashallinnot
ovat vahvoja. Niiden kanssa
teemme yhteistyötä. Halisten
asukkaamme ovat mukana
kaikilla yhtiömme asukasde-
mokratiasoilla. Tätä kaut-
ta Halinen on alueena meille
erikoistapaus.

Teksti ja kuvat: Timo Leinonen

– Halinen on meille alueena erityistapaus, sanoo Vason toimitusjohtaja Pekka Peltomäki.

HALINEN	Osoite	Valmistusvuosi	Asuntoja	
Kreulankartano	Kuohukuja 2	1991	20	Rivitalo
Myllymatinsato	Paavinkatu 25	1992	19	Rivitalo
Kappakuja	Kappakuja 1	1994	47	Rivitalo
Metsärinne	Löytänäkatu 4 ja 6	1995	32	Rivitalo
Puutakuja 2	Puutakuja 2	1996	22	Rivitalo
Metsäniitty	Löytänäkatu 2	1997	27	Rivitalo
Metsäkukka	Löytänäkatu 1	1998	21	Rivitalo
Puutakuja 3	Puutakuja 3	1998	31	Rivitalo
RÄNTÄMÄKI				
Sinitaivas	Emmauksenkatu 10 ja Ritzinkuja 2	1994	37	Rivitalo
YHTEENSÄ			256	

Taulukko Vason kiinteistöistä ja asunnoista Halisissa ja Röntämässä valmistumisjärjestyksessä.

**LUOTETTAVAA, JOUSTAVAA
JA MONIPUOLISTA
KIINTEISTÖHUOLTOPALVELUA
JOKA TALON TARPEISIIN**

TURUN KIINTEISTÖÄSSÄ OY

0400 521 258

RIIMUKATU 12 20380 TURKU Fax 02 238 8295
huolto@kiinteistoassa.fi www.kiinteistoassa.fi

• HUOLTOTYÖT
• SIIVOUKSET
• ULKOALUEIDEN
HOITO

• HARJAKONE-
PALVELU
• PÄIVYSTYKSET
• SIJAIUUDET

PÄIVYSTYS
24h

SAUTILA OY Turkulainen kuljetusyritys kolmannessa polvessa

• Vaihtolavakuljetukset • Vaihtolavojen vuokraus • Koukkuvaihtolavakuljetukset
yhdistelmäautoilla max. 120m³ • Sepeli-, sora- ja multatoimitukset • Lumiurakat
• Teiden kastelut • Nosturiauto kappalevarakuljetuksiin • Lavettikuljetukset • Kaivuupalvelut
• Maa-ainesten kuormausta • Pyöräkuormaajapalvelut

Riimukatu 11, 20380 Turku Puh. 02 242 6416 Fax 02 242 6335
0400 221 314 0400 221 316 email: sautila@sautila.com www.sautila.com

www.maarianseurakunta.fi

Maarian seurakunnan toimintaa

MESSU

* Maarian kirkko, joka sunnuntai klo 10.
Keskiviikkoisin klo 18 pieni rukoushetki tai iltamessu.
* Pallivahan kirkko, viikkomessu sunnuntaisin klo 17.
Johannesmessu joka kuukauden viimeisenä sunnuntaina klo 17.

ROMANIMUSIIKIN KONSERTTI

La 9.5. klo 16 Pallivahan kirkossa.

ÄITIENPÄIVÄN KONSERTTI

Su 10.5. klo 15 Maarian kirkossa. CCI-kuoro johtajanaan Heikki Rainio.

HARMONIKKAILTA

Ke 20.5. klo 18 Hepokullan srk-talolla. Yhteislaulua ja harmonikkamusiikkia Merja ja Juhani Forsmanin johdolla.

PIHAKIRPPIS

La 23.5. klo 10 – 13 Yli-Maarian srk-talon pihalla. Tule myymään ja ostamaan auton takakontista,

omalta pöydältä tai viltiltä. Ilmaiset myyntipaikat jaetaan klo 9.30 alkaen. Sateen sattuessa kirppis siirtyy sisätiloihin. Seurakuntatalolla pop-up-näytellyssä morsiuspukuja eri vuosikymmeniltä. Maarian Tähkien lettukahvila.

SUVIVIRSIKIRKKO

Su 24.5. klo 12 Tuomiokirkkotorilla. Koroisista järjestetään pieni pyhiinvaellus Tuomiokirkolle. Seuraa ilmoittelua lehdissä ja seurakunnan nettisivuilla.

MAARIAN PAPPILAN JUHANNUSJUHLA

Pe 19.6. klo 18. Juhla alkaa lipunnostolla ja jatkuu musiikin ja yhdessäolon merkeissä.

PERHEKERHOT

Perhekerhot ovat avoimia kaikille lapsiperheille. Hartaus- ja muskarihetket, askartelua ja vapaata leikkiä. Ennakkoilmoittautumista ei tarvita. Mukaan voi ottaa pienet eväät ja sisältössut.
* Pallivahan srk-keskus to klo 9 Perhekerho (kevään viim. kerhokerta 28.5.), ti klo 14 Vauvakerho (viim. 12.5.).
* Maarian pappila ti klo 9 Perhekerho (viim. 27.5.).

* Hepokullan srk-talo ti klo 9.30 Perhekerho (viim. 12.5.).
* Kotimäen srk-talo pe klo 9.30 Perhekerho (viim. 22.5.).
* Yli-Maarian srk-talo to klo 9.30 Perhekerho (viim. 21.5.) ja ke klo 17.30 Iltaperhekerho (viim. 6.5.).

JUMPPAA KROPALLE JA KOPALLE

Tuoli- ja muistijumpissa saa virikettä ikääntyvälle kehölle ja aivoille turvallisessa ympäristössä. Jump-pien yhteydessä silloin tällöin myös hartaushetki. Jumpat jäävät kesätauolle toukokuussa, kysy tarkka aikataulu jumpan vetäjältä.

Tuolijumput

* Hepokullan srk-talolla, Varkkavuorenkatu 23, joka tiistai klo 12.30.
* Pallivahan srk-keskuksessa joka ma klo 10.15.
Hinta 2 €, sis. kahvit.
* Kotimäen srk-kodissa parillisten vkojen ti klo 14.
* Yli-Maarian srk-talolla parittomien vkojen to klo 13.

Muistijumput

* Muisteluryhmä Hepokullan seurakuntatalolla parillisten vkojen ma klo 13.
* Kotimäen seurakuntakodissa tasapainottelua klo 12.30 ja kädentaitoja klo 13.30 parittomien vkojen ti.
* Muistijumppa Kotimäen seurakuntakodissa parillisten vkojen ke klo 13.

TOIMITILAT

Hepokullan seurakuntatalo, Varkkavuorenkatu 23
Kotimäen seurakuntatalo, Arkeologinkatu 1, Jäkärlä
Maarian kirkko, Maunu Tavastin katu 2
Maarian pappila, Sorolaisenkatu 4
Pallivahan kirkko ja seurakuntakeskus, Paltankatu 2
Yli-Maarian seurakuntatalo, Mittumaarintie 73

Muutokset mahdollisia.
Lisää seurakunnan toiminnasta löydät
Kirkko ja me -lehestä sekä
www.maarianseurakunta.fi.

katajamäki

Aulis Katajamäki on syntyperäinen halislainen ja asunut Halisissa 70 vuotta. Nykyään hän asuu Uittamolla.

Kahvistelua

Meille Pohjolan asukkaille on kahvista muodostunut yllättävänkin tärkeä juoma, kun ottaa huomioon, missä kahvipavut kasvavat.

Silloin kun rahtilaivayhteydet eivät valtamerillä sota-aikana toimineet, piti ”kahvia” kuitenkin saada. Niinpä kahvin korviketta ”bränniitiin” mitä moninaisimmista raaka-aineista.

Suosikki oli ilman muuta ruis. Muistan, että siitä tuli paras korvike. Muita olivat vehnä, voikukan juuret ja mitä nyt kukin keksi kokeilla, jos ei viljaa ollut käytettävissä.

Monta tarinaa liittyy siihen, kun joku oli saanut oikeaa kahvia jostakin ”mustasta börssistä” ja tarjosi naapureille. Naapuri, tietämättä asioiden oikeasta laidasta, totesi: ”Onpas sinulla hyvää korviketta.” Silloin oli tarjoiltu kahvi mennyt hukkaan.

Ennen, ainakin meidän naapurustossa, kahvi juotiin ”tassilta”, teevadilta.

Hienosti tassi oli sijoitettu sormenpäihin. Toinen käsi piteli kuppia ja valutti siitä kahvia lisää tassille, sitä mukaa kuin kahvia juomalla katosi.

En tiedä, miksi näin tehtiin. Ehkä syy oli siinä, että kahvi oli yleensä kiehuvan kuumaa, koska sitä hellalla keitettiin ja kahvin jäädyttämisen vuoksi se juotiin teevadilta. Taitoa vaativaa lajia tuo tassilta juominen oli.

Oikeanlaisesta kahvivedestä on keskusteltu ja väitelty. Tärkeämpänä pidän kuitenkin sitä, että yleensä vettä on.

Ollessani kehitysvammaisten kanssa Lapin-matkalla ajattelin, että keitetäänkö kahvi lumesta sulatettuun veteen. Oltiin puhtaan lumen tuntumassa ja siinä sulatelimme kymmenen litran kahvipannussa lunta kahvivedeksi. Siitä keskusteltiin usein jälkeinpäin, kuinka hyvää olikaan tuo ”lumikahvi”. Lienee ollut niin, että kahvin tarve toi huomattavasti lisämakua tuohon kahviin.

Kesäaikana tuntureilla vaeltaessa oli veden saanti todella heikko. Paljakkaa saattoi olla kilometri tolkulla ilman minkäänlaista puroa. Vesioppaan muodostivat pajut. Silmä tähyili, missä näkisi pajuja, sieltä saattaisi löytyä myös vettä.

Kun näin pajuja, lähdin yleensä yksin veden hakuun. Eivät kaikki olisi oikein sulattaneet tapaani etsiä vettä. Katselin, missä on kostein paikka ja hypin siinä tasajalkaa saadakseni aikaan kuopan. Yleensä kävi niin, että sammalikosta kertyi vettä hyppimääni kuoppaan. Annoin veden selkiintyä ja varovasti ammensin kuopasta kahvivedet.

Eipä Suomessa juurikaan tarvitse kahvia jättää juomatta veden puutteen tähden.

Nyt on jo kahvinkeittokin muuttunut suodattamiseksi, ainakin suurelta osin. Hanasta saa vettä ja kaupasta valmiiksi paahdettua ja jauhettua kahvia. Kyllä kelpaa kahvistella.

Aulis Katajamäki

terveydeksi!

Kulttuuri tekee onnelliseksi

Mikä on korkein käytännön toimin saavutettava hyvä?

Sekä ihmisten suuri joukko että sivistyneet sanovat sen olevan onnellisuus, ja heidän mielestään ’olla onnellinen’ tarkoittaa samaa kuin ’elää hyvin’ tai ’onnistua elämässä’.
- Aristoteles

300-luvulla eKr. elänyt kreikkalainen filosofi **Aristoteles** on todennut yhteiskunnan tehtäväksi sen varmistamisen, että jokaisella kansalaisella on aito mahdollisuus onnelliseen elämään. Siihen sisältyy aineellisista tarpeista huolehtiminen, terveellisen elinympäristön rakentaminen, sisäisen ja ulkoisen turvallisuuden varmistaminen, kykyjen kehitystä edistävä kasvatus sekä urheilu ja kulttuuri.

Tieteellinen tutkimus on todennut ainakin neljän tekijän vaikuttavan onnellisuuteen. Elämässä pitäisi olla toistuvia mielihyvän kokemuksia, sen pitäisi mahdollistaa vahvuuksien käyttämisen sekä osallisuuden, ja näitä vahvuuksia pitäisi käyttää hyvän palveluksessa. Eniten kuitenkin onnellisuuteen vaikuttaa sosiaalisten siteiden määrä ja intensiivisyys eli hyvät ystävät.

Ihminen harjoittaa kulttuuria pitkälti siksi, että se tuottaa mielihyvää. Jos osaamme itse tuottaa musiikkia, maalausta tai kirjoittaa, voimme tehdä sitä myös siksi, että se mahdollistaa vahvuuksien käyttämisen sekä osallisuuden. Musisoiminen tai näyttöleminen ovat myös toimintaa hyvän palveluksessa eli niitä tekemällä voidaan tuottaa kuulijoille ja katsojille mielihyvää.

Turkulainen dosentti **Markku Hyypä** on luonut termin kirkkokuoro-ilmiö. Kuorolaulu harrastuksena ja vastaavat sosiaaliset toiminnot voisivat Hyypän mukaan pitkälti selittää sen, miksi Pohjanmaan ruotsinkielisen väestön elinajonodote on muutaman vuoden korkeampi kuin suomenkielisen väestön.

Hyvät ihmissuhteet tuovat positiivisuuden kokemuksia, mielihyvää ja huolenpitoa toisista. Kulttuuria voi harrastaa yksin, mutta hyvin usein se tapahtuu ystävien kanssa. Kulttuuri siis edistää onnellisuutta useiden eri tekijöiden kautta.

Tiedetään, että positiivisesti ajattelevan ihmisen elimistö tuottaa normaalia vähemmän keskushermostoa, immuunivastetta tai verenkiertojärjestelmää aktivoivia stressihormoneita. Työpäivän ja vapaapäivien aikana tunnetut mielihyvän tai onnellisuuden kokemukset vähentävät tutkimusten mukaan stressihormonien pitoisuuksia.

Tutkijat vetävät näistä havainnoista sen johtopäätöksen, että positiivisesti ajattelevien ja onnellisuutta kokevien ihmisten terveys on muita parempi.

Aristoteleen onnellisuutta edistäviin tekijöihin sisältyy kulttuuri. Tämän ajatuksen on myöhemmin tehty tutkimus siis vahvistanut. Mutta jos Aristoteleella olisi ollut käytössään kaikki nykytutkimuksen tulokset, olisi hän varmaankin korostanut myös toisten ihmisten merkitystä osana kulttuurin harrastamista.

Pentti Huovinen

Kirjoittaja on Räntämäessä asuva lääkäri ja tietokirjailija

Perinteiset häät

Palatessani keväällä toukokuun alussa Oulusta päiväjunalla koitiin Turkuun, minulla oli aikaa torkkujen lisäksi seurata junan ikkunasta maisemia, jospa vaikka näkyisi jotain mielenkiintoista.

Enimmäkseen ikkunassa vilisi pelkkää nuormetsää, sekakorpea ja suomaata. Ratavallien reunametsissä raidat kukkivat, kuten muutkin pajut. ”Ukkoraita” on aina näytävä kukkiessaan keltaisena ja kasvaessaan valoisalla paikalla.

Maisemassa ei näkynyt sitä peltojen kirjoa ja keltaisina ryöpyäviä vaahteroiden latvoja, joita samaan aikaan on Turku – Helsinki -rataosuudella, maatalojen pihapiireissä.

Vaikka oli pyhäpäivä, tehtiin Parkanon pohjoispuolella olevilla suurilla suoaukeilla töitä. Suuret koneet rouhivat mustanruskeaa, auringossa tomuavaa turvesuon pintaa.

Siinä puoliuunessa torkkuessani huomasin keskellä ruskeaa lakeutta, kaukana radasta, kymmeniä valkeita laikkuja. Laikut liikkuvat, kuin itämaisen tanssin kuvioissa, käsittämättömästi sinne tänne. Mitä piruja ne ovat?!

Välillä kuviot katosivat to-mupilveen, mutta kohta niitä oli taas monta liikkeessä ilman mitään sääntöä.

Ovatkohan ne merkkiviirejä, joita turpeennostajat tarvitsevat, kun ajavat valtavalla puuttomalla suolla? Onkohan sinne jäänyt vaarallisia ”suonsilmä”, joiden syvyyksiin raskas turvejyrsin voi upota. Näin asia varmasti oli.

Jatkoin torkkumista, mutta ai-vot jatkoivat pikku työtään käsittämättömien valkoisten laikkujen piirileikin ratkaisemiseksi. Jotain tuttua häviämisessä ja ilmestymisessä oli, mutta täplät olivat niin kaukana, eikä ollut edes kiikaria mukana.

Myöskään kanssamatkustajat eivät osanneet ottaa asiaan kantaa, vaikka sitä heiltä utelin, kunnes välähti. Matkan edetessä otin tarkkailuun seuraavaa suotyömaan. Välillä juna seiso, tietysti aina metsän kohdalla, mutta seuraavalla suotyömaalla oli taas sama meno päällä. Niinhän se oli, kuten olin jo arvannut!

Iso jyrsin rouhi ruskeanmustaa suonpintaa ja laikkuryhmä piti peliänsä kauempana lähellä metsän rajaa. Teki mieli mennä ja puhdistaa ulkopuolelta likainen junanikkuna, kuten teimme Siperian junassa dendrologien seuran ikimuistoisella Kiinan matkalla, kun pääsimme ensim-

mäisenä ryhmänä Suomesta junalla Kiinaan.

Täpläthän olivat teeriä, teeriä soitimella!

Koppeloita tuskin erotti iltautereesta, mutta teerikukkojen valkeat peräpeilit vaihtoivat paikkaa välillä häviten tanssin pyörteissä ja taas ilmestyen ryhmän toisella laidalla, kuin tähdet taivaalla. Teerikukon oli varmaan helpompi näyttää vaimoehdokkaille piruetteja, kun kävyt ja kanervat eivät haitanneet ja voimia riitti moniin yrityksiin taisaisella, pehmeällä ja pölyävällä suopinnalla.

Mikä sitkeyden osoitus ja paikkauskollisuus! Samaan paikkaan tullaan vuosi vuoden jälkeen viettämään ”kosintamenoja”, vaikka tutut puut ja metri maata on viety jalkojen alta.

Olisin halunnut olla siinä jättimäisessä koneessa ”safföörin” takana ja filmata teerien kevätpelejä koneen ohittaessa ryhmän muuttaman metrin etäisyydeltä. Ehkä ne luulivat mummuttien tulleen takaisin jostain Uralin takaa rypemään tänne heidän ikaikaisille soilleen, sillä jättimäinen tuplapyörillä liikkuva kone ei näyttänyt kukkoja häiritsevän.

Luulisi että parvi on suojaton ruskealla, kasvittomalla suonpinnalla ja helposti petolintujen napattavissa. Näkyvyshän turvetyömaalla on parempi kuin pensastossa.

Itse olin nähnyt samanlaisia parvia kevätsoitimella viimeksi vuonna 1963 Vanajaveden rantajäällä Hausjärvellä ollessani Lepaan puutarhakoulussa. Metsät olivat lumettomia, ohut kevätjää kantoi linnut, muttei suurempia eläimiä.

Arno Kasvi

Kirjoittaja on puutarhaneuvos, Ruissalon kasvitieteellisen puutarhan emeritus yliopettaja, joka kutsuu itseään vaatimattomasti amatööriornitologiksi.

Kuralan Kylämaen kevätohjelmaa 2015

Tapahtumat

Kuralan Kylämaen teemaviikonloput

Iso-Kohmon emäntä puuhailee maalaistalon askareissa ja Kokeiluverstaalla syvennyttään kädentaitoihin eri materiaalien kautta. Kahvila Omena ja Kanelissa voi piipahtaa nauttimassa kupillisen kuumaa juotavaa. Vapaa pääsy! Työpajoissa pieni materiaalimaksu. Kerran kuussa: la-su klo 12–16. 23.–24.5. Silkkimaalauksella koruja ja huiveja.

Työpajat

Taitotiistai 13.1.–26.5.

Kaikenikäisille joka tiistai Kuralan kokeiluverstaalla klo 13–17.30. Ei ennakkoilmoittautumista. Vapaa pääsy! Toukokuu: Iki-ihania koruja ja asusteita nahasta ja kankaasta

Kätkösuunnistusta Kuralassa

Tulkitse karttaa ja seuraa vihjeitä! Suosittu kätkösuunnistuskartta on lumien sulamisen jälkeen jälleen käytössä.

Kursseja loppukeväästä ja alkukesästä - ilmoittautuminen auki nyt!

Ilmoittaudu kursseille osoitteessa turku.fi/kuralankylamaki

Kuralan kesäleirit I ja II (suomenkieliset)

Leikitään ulkosalla, tutustutaan Kylämaen ympäristöön ja maalaiskylän elämänmenoon sekä tehdään erilaisia 50-luvusta inspiroituneita kädentöitä. Kouluikäisille lapsille.

Leiri I: 1.–5.6., ma-pe klo 10–15

Leiri II: 8.–12.6., ma-pe klo 10–15

Leirimaksu 50 e/hlö. Omat eväät mukaan, pukeuduthan sään mukaisesti!

Härligt häftiga sommarkursser I och II (på svenska)

Igen en gång dags för de populära svenskspråkiga sommarkurserna på Kurala Bybacke där vi njuter av sommar och sol i en unik miljö. Kursprogrammet är en mix av natur, historia, lek och kreativitet.

Läger I: 1.–5.6., må-fr, kl. 10–15

Läger II: 8.–12.6., må-fr, kl. 10–15

Kursavgift: 50 euro där material ingår. Egen matsäck med.

Kolme keskiaikaista kesäpäivää / Tre medeltida dagar 15.–17.6. (kaksikielinen/tvåspråkigt)

12 v. täyttäneille, maanantaista keskiviikkoon klo 10–15. Keskiaikaisia taitoja ja tekemisiä puusta, nahasta, villasta oman valinnan mukaan. Kurssimaksu 30 euroa + materiaalit. Hinta: 30 euroa + materiaalit. Omat eväät mukaan.

För 12 år fyllda, måndag – onsdag kl. 10–15- Medeltida tekniker i trä, av läder, textil och ull efter eget val. Kursavgift 30 euro + material, egen matsäck med.

Kahvila Omena ja Kaneli

Kahvila Omena ja Kaneli avoinna Museon aukioloaikoina sekä kevätkaudella: Ti 11–18 La-su 11–15

Kahvilamuskarit tiistaisin 10–10.30 (ikäsuositus 0–2-vuotiaille) 12–12.30 (ikäsuositus 2–5-vuotiaille) Osallistumismaksu 5 e/aikuinen ja lapsi, sis. kahvin ja pullan.

Yhteislauluhetket lauantaisin klo 13 Laulamme perinteisiä yhteislauluja. Vapaa pääsy!

Tervetuloa Kylämakeen, Jaanintie 45, 20540 Turku. Puh. 02 2620 420.

Lokerot:

- keräyskartonki
- keräyspaperi
- lasi ja pienmetalli
- pakkausmuovi

LAJITTELU KÄY HELPOSTI KUIN YHTEENLASKU.

Nelilokero on oma keräyspiste kotipihallasi. Unohda jätteiden turhat välivarastoinnit ja lajittele ne suoraan nelilokeroiseen astiaan!

Tyhjennyksen hoitaa nelilokeroinen erikoisauto, joka pitää jätteet erillään ja kuljettaa ne hyötykäyttöön. Kun vaihdat Nelilokeroon, saat näppärän kierrätyspisteen ja teet ympäristölle palveluksen.

www.lassila-tikanoja.fi

► JÄTEHUOLTO JA KIERRÄTYS ► KIINTEISTÖHUOLTO JA -TEKNIikka
► SIIVOUS JA TUKIPALVELUT ► VIEMÄRIHUOLTO ► VAHINKOSANEERAUS
► PROSESSIPUHDISTUS ► YMPÄRISTÖRAKENTAMINEN

**Kysy lisää asiakas-
palvelustamme
ja tee tilaus!**

www.nelilokero.fi
010 636 5000

Siivouspartio matkalla Tallgrenipuistoon ja Lukkarinkadulle. Kuvassa vasemmalta Laura Tikkanen, Amran Mahamed Ali, Ilona Matiliunaite, Cedrick Makanda-Nzola, Luli Sanchez Osorio ja Korab Halili.

Räntämäkeläiset talkoilivat

Turun kristillisen opiston perusopetukseen valmistavan koulutuksen opiskelijat, aikuiset maahanmuuttajat kymmenistä eri maista, siivivät Räntämäen aluetta aurinkoisena kevätpäivänä yhdessä alueen asukkaiden kanssa. Räntämäki puhdistui niin roskista kuin risuistakin, ja suunnitelmia tule-

vista talkoista tehdään jo.

Suomen kielen ja viestintätaitojen opettaja **Laura Tikkanen** kävi esittelemässä ideansa yhteisestä talkoopäivästä Hamaron pienkiinteistöomistajain yhdistyksen vuosikokouksessa maaliskuun lopussa, mutta varsinainen toiminnan mies oli **Pentti Tamminen**, joka aa-

Talonmies Olli Sarjovaara ohjeisti opiston pihan siistimisessä. Innokkaimmat olivat heti haravan varressa. Kuvassa Kristiina Sotnik, Eva Lönnbäck, Olli Sarjovaara, Armin Sofi Ghaderi (selin), Hiwa Ismail Khder ja Kotchakorn Manni.

Matti Lampisen pihalla riitti hommia useille opiskelijoille. Korab Halili esittäytyy ja Cedrick Makanda-Nzola valmistautuu työhön.

mulenkoillään koiransa **Sirpan** kanssa teki havaintoja alueen siisteydestä ja kyseli asukkailta avuntarpeesta pihoidilla.

Vaikka pihatöiden pääkoh-

teena oli opiston alue Lustokadun päässä, innokkaita käsiä riitti myös useille pihoidille, katujen varsille, kuntoradalle ja jopa Maarian pappilan tallia

vastapäätä sijaitsevaan Tallgrenipuistoon, joka on ollut ”häpeällisen huonossa kunnossa”, kuten sitä siivouskohteeksi ehdottanut **Pertti Pussinen** kuvaili. Eipä ole enää, sillä **Luli Sanchez Osorio** ja **Korab Halili** sekä vanha Halisukko **Jaakko Erola** keräsivät puistikosta kymmenittäin koirankakkapusseja, lasia ja muuta roskaa sekä ison kasan oksia, jotka kaupungin toivotaan kuljettavan pois.

Talkoot tarjosivat opiskelijoille luontevan tilaisuuden tutustua alueen asukkaisiin ja suomalaisen talkooperinteesseen. Opiskelijat saivat myös kipeästi kaipaamansa mahdollisuuden harjoitella käytännön suomea ja oppia uutta sanastoa, kuten kottikärryt, kotilo ja roskankerääjä. Talkoilun

lomassa ehdittiin puhua muustakin kuin vain esimerkiksi hakettamisesta, kuten **Pirkko Tamminen** sai huomata jutellessaan Machu Picchusta perulais-venezuelalaisen **Daniel Romero Agurton** kanssa.

Kun opisto vielä tarjosi talkoolaisille pullakahvit parin tunnin huhkimisen päätteeksi, oli päivä täydellinen! Kuten sanottua, jatkoa on luovassa ensi syksynä. Kiinnostuneet voivat ottaa yhteyttä jutun kirjoittajaan: laura.tikkanen@tk-opisto.fi, 040 710 4473.

Teksti: Laura Tikkanen
Kuvat: Anna Zhuchkova

Roskanerääjä tai -noukkija oli uusi ja miellyttävä tuttavuus Mazen Hilalille, Aryan Bigzadeh Niroumandille ja Hersh Hameed Alille.

Cedrick Makanda-Nzola (kuva vasemmalla) ja Amran Mahamed Ali (kuva oikealla) haravoivat useita kottikärryllisiä ja nyt Matti Lampisen piha on valmis vaikka kesäjuhliin!